

A statáriális bíróság újabb halálos ítélete Magyarországon

Lovagias affér a politikában

Hirek Iorga párisi utjáról — Maniu és a nemzeti-parasztpárt — Készülődés az őszi ülészsakra

Egyes bucaresti-i lapok arról írják, mint-ha Iorga Miklós miniszterelnök Párisba készülne. Abba a Párisba, amelyet a jelen pillanatban a liberális-párt nagygyűlt tartanak megszállva. A lapok arról tudnak, hogy a miniszterelnök utjának semmiféle politikai jellege nincsen, amennyiben nem is a miniszterelnök Iorga Miklós, hanem a történettudós professzor utazik a francia fővárosba, „a világ szívébe”. — ahogy a fellengzős francia gloire imádói mondani szokták —, hogy ott a Sorbonne-on megtartsa ebben az évben is a szokásos előadását. Fenntartással fogadjuk mindenestre a tudós professzor utazásának híreit, mert hiszen mindenki tudja, hogy a miniszterelnöknek itthon kell maradnia. A kormány fejére nagyon is szükség van Sinaiban és Bucarestben és a november 15-én megnyíló parlament első csatározásai közül nem hiányozhat a vezér tiszteletreméltó, jellegzetes alakja sem, mert utóvégre mi történik azzal a hadsereggel, amelyik a vezére nélkül áll ki a porondra...?

Az őszi ülészsak, ha a jelek nem csalnak, nem a nagy csendességéről lesz híres, ezt már előre meg lehet jósolni. Hiszen a hónapnak még csak az elején tartunk és máris a belpolitikai berkek titokzatos mozgásokkal telek meg és láthatatlan csörtetők üzik a pagonyokban a mindenki által kergetett vadat: a sikert és a politikai hatalmat. A nemzeti-parasztpártot ugyan ma még az elnökválság vajadásai foglalkoztatják, de Maniu esetleges elnökségét ma jobban várja újra az erdélyi nemzeti-párt, mint valaha bizott benne, hogy hatalomra kerül. A badacsonyi remete, amióta újra elhagyta magányos kúriáját, újra az események élén mozog, ha nem is mindig láthatóan és megmutatható realitással. A párt alsóféhérmegyei tagozata tegnap Gyulafehérvárott tarott újra kongresszust.

Azzal egyidejűleg, hogy az erdélyi nemzeti-parasztpártiak körében egyre jobban tért hódít az a nézet, hogy a nemzeti-parasztpárt belső válságát csak Maniu elnöksége oldhatja meg, a Cuvantul sorozatos támadásokat intéz Maniu ellen. A lap tudni véli, hogy Maniu bucaresti-i tartózkodása alatt Vaida Sándort akarta a nemzeti-parasztpárt elnöki székébe segíteni, amibe a regáti vezérek semmi körülmények között nem mennének bele. A lap szerint éles hangulat uralkodik a regátiak körében Maniu ellen és ennek valószínűleg következményei is lesznek.

Talán ennek az ellentétnek tudható be, hogy nyilvánosságra került egy csomó érdekes kulisszatitok, amelyeket Madgearu és D. R. Ioanitescu nemrégiben elsimult lovagias afférja vetett a politikai élet felszínére. A bucaresti-i lapok élénken kommentálják az ügyet, amelynek hátterében a nemzeti-parasztpárt csupán ifjúi választást kudarca rejtőzik. A nemzeti-parasztpárt vezetőségi ülésén Madgearu szemére vetette Ioanitescunak, hogy az ő aláaknázásának köszönhető az Ilfov megyében kialakult helyzet, amelynek eredményeképpen ő sem tudott bejutni a parlamentbe.

Madgearu egyébként ma levelet intézett segédeivel, amelyben köszönetét fejezte ki nekik közreműködésükért és bejelentette, hogy ő a maga részéről a Ioanitescuvall történt afférja ügyét végleg lezárta.

Az aradi minoriták pernyertesek lettek az állammal szemben

Az aradi Minorita-rend a szilágy-somlyói gimnázium birtokába jutott — Véglegesen döntött a nagyváradi tábla a régen huzódó perben —

A minoriták szilágy-somlyói gimnáziumának ügyében most újabb fordulat állott be. A nagyváradi ítélőtábla másodfokon tárgyalta a gimnázium kisajátításának ügyét és helybenhagyta a zilahi törvényszék ítéletét, mely az iskoláépület tulajdonosának az aradi Minorita-rendet jelölte meg. Az ügy előzményei nagyon érdekesek és még a háború előtti időkre nyúlnak vissza.

Az aradi Minorita-rendnek egy algimnáziuma volt Szilágy-somlyón, melyet az állam beleegyezésével főgimnáziummá bővítettek ki. Ekkor egy új épületet emeltek, mivel a megnagyobbodott intézetnek a régi kicsinynek bizonyult. Szilágy-somlyó városa adott egy ingyen-teleket az új főgimnázium felépítéséhez, a szerzetesek pedig hosszú lejáratú amortizációs kölcsönből felépítették az intézetet. A kölcsön 600.000 korona volt aranyvalutában s az évi lejáratokat a magyar állam vállalta magára. Amire azonban a fizetésre került volna a sor, megtörtént az impérium változás, így a magyar állam nem fizetett egy krajcárt sem. Az aradi Minorita-rend tulajdonába vette a szilágy-somlyói gimnáziumot. Azonban az állam csakhamar kisajátította az intézetet azzal a jegyzőkönyvi megjegyzéssel, hogy a Minorita-rend igényelheti a tulajdonjogot. A liceum épületével együtt átvették a belső felszerelést, könyvtárat, muzeumokat, butorokat is, stb. minden kártérítés nélkül.

A rend vezetői ekkor dr. Pordea Gusztáv

kolozsvári ügyvéd útján pert indítottak az állam ellen. A pert a zilahi törvényszéken megnyerték ez év elején s így került felelőbezés folytán az ügy a nagyváradi Tábla elé. Az ítélőtábla most helybenhagyta a zilahi törvényszék ítéletét s így másodfokon is pernyertes lett az állammal szemben az aradi Minorita-rend.

Felkerestük ez ügyben Papsitny Bonaventura rendfőnököt, aki a következőket írta értesülésünkhöz:

— Tudomásom szerint az állam nem felelőbezte meg az ítéletet. A törvényben előírt 15 nap éppen ma telt le, mely alatt megfelelő lehetett volna az állam a nagyváradi Tábla ítéletét a Legfelsőbb Semmitőszékhez. A felelőbezés benyújtásáról eddig még nem értesítettek bennünket s így valószínű, hogy a szilágy-somlyói gimnáziumért folytatott küzdelmet megnyertük.

Ezek után nyilvánvaló, hogy az állam jogtalanul használta tíz éven keresztül a szilágy-somlyói Minorita-gimnázium épületét. A Minorita-rend kára meghaladja a tízmillió lejt, melyért újabb pert fognek indítani. A Minorita-rend és az állam küzdelmének legszomorúbb következménye az, hogy Szilágy-somlyón már a jövő évben nem lesz gimnázium, mivel a Iorga-kormány elhatározta, hogy a liceumot leépíti, mert a növendékek csekély száma miatt nem képes fenntartani azt.

A magyar kormány átszervezése került előtérbe Magyarországon

Hirek a nemzeti kabinettről — A Ház szerdai ülésén Károlyi Gyula gróf nagy beszédet mond — A kormány félhivatalosa cáfol

Fantasztikus hírek Ottó trónralépéséről

Budapestről jelentik: Politikai körökben tárgyalások folynak a magyar kormány rekonstrukciójára vonatkozólag. A már napok óta emlegetett koncentrációt előreláthatólag nem sikerül összehozni, mivel a szociáldemokraták egyáltalán nem, míg a Gaál Gaszton-féle parasztpárt csak bizonyos feltételekkel hajlandó résztvenni a koncentrációban. Mint új kiutat, az ugynevezett nemzeti kabinetet emlegetik. Ebben a kabinetben a legkiválóbb magyar államférfiak vállalják a miniszteri tárcát és ezt a kormányt ellenzéki körökben is szívesebben látnák, feltéve, ha Károlyi Gyula gróf miniszterelnök a parlamentben néhány, az ellenzék szempontjából fontos kijelentést tenne. Ezek a kombinációk csak egyéni természetűek, mivel a kormánykörök a kabinet rekonstrukciójára vonatkozólag még nem folytattak tárgyalásokat.

A Ház egyébként szerdán ül össze, azonban ez az ülés csak formális lesz. Nagy események csüörtőkre várhatók, mivel Károlyi miniszterelnök ekkor fog nagy beszédet tartani,

amelyben az ország jelenlegi politikai és gazdasági helyzetével foglalkozik.

A kormány rekonstrukciójával kapcsolatos híreket a félhivatalos 8 Órai Újság erőlyesen cáfolja és leszögezi, hogy akkor, amikor egy kormányképes többség van uralmon, az ország érdeke ellen való cselekedet lenne ezt a többséget gyengíteni. Rassay Károly ma indítványt jegyzett be a titkos választójogra és a képviselők létszámának csökkentésére vonatkozólag.

Itt írjuk meg, hogy Leon Blum, az ismert szociálista vezér a párisi Populaire című lapban vezércikket ír, amelyben azt állítja, hogy Magyarországon és Ausztriában közös puccs készül, azzal a céllal, hogy Ottót trónra helyezzék. Ezt a puccsot Leon Blum szerint Gömbös kormányrajutása előzné meg. Magyarországi illetékes körök ezzel kapcsolatban azt jegyzik meg, hogy november 20-ika körül, amikor Ottó születésnapja van, minden évben megismétlődnek ezek a híresztelések, amelyek minden alap nélkülölöznek.

Károly király beszéde

a Gazdasági Tudományos Főiskola megnyitására

A mezőgazdasági adósságok rendezéséről — Az ország gazdasági élete — Mit kell tudni az agronomoknak?

BUCURESTIBŐL jelentik: Ma délelőtt ünnepélyes keretek között megnyitották a Gazdasági Tudományos Főiskolát. Az esti ünnepségeken II. Károly király is részt vett, aki nagyobb beszédet is tartott. Kijelentette, hogy az uralkodóház tagjai között rendszeresen óhajtja az ilyen ünnepi megnyitókra való részvételt. Ezért volt ott

tavaly a kolozsvári egyetem jubileumán is.

Majd az ország mezőgazdaságáról beszélt és leszögezte, hogy az agronomnak nemcsak az elméleti, de a gyakorlati kérdésekhez is értenie kell. Végül leszögezte, hogy úgy neki, mint kormányának leghőbb óhaja az ország mezőgazdasági adósságainak rendezése.

Puccs-szindikátus készül

Kisemmiszték Erdély Váradon a romániai legtekintélyesebb fatermelő cégeit — Viharos ülés — Arad, Temesvár, Szatmár és tüzifa kivételére

Nagyvárad fatermelőinek protestáló gyűlése — A munkanélküliség további növekedésének veszedelme fenyeget — Titakozó küldöttség Iorga miniszternek és Argetoianu földművelésügyi miniszter előtt

Ma kedden újból összeültek Nagyváradon

Arad, Temesvár, Nagyvárad, Szatmár fatermelő körében nagy felzúdulást keltett az a hozzájuk bejutott diszkrét információ, mely arról számolt be, hogy egy kisebb nagyvárad fatermelő csoport, puccs-szerűen export-szindikátust akart létrehozni monopolisztikus alapon, kihagyva abból Erdély nagy fatermelő cégeit. Heteken keresztül titokban készítette el a programját és terve az volt, hogy a nagyvárad gyűlésen minden ellenvetés és vita nélkül sikerül azt az összehívott kis csoport által elfogadtatni.

Az új alakulatból szándékosan kihagyott fatermelők azonban, jóelőre értesültek erről a puccskisérletről és megállapodtak abban, hogy a szindikátusnak az elmúlt vasárnapra Váradon tervezett alakuló közgyűlésén teljes számban megjelennek. Szombat délelőtt Nagyváradon megbeszélésre ültek össze azok a fatermelők, akiket az export-szindikátusból kiakartak hagyni. Többek között Aradról a *Lomási R.-T.*, *Kornis Testvérek-cég*, a *Patria R.-T.* és az aradi *Állami Erdőgazdaság* képviselői. Nagyváradról a Grünstein, Schwarz Ernő, továbbá Laroche—Darvas-cégek. Szatmárról a Bikszádi Faipar és Békési uradalom. Temesvárról a Steg megbízottai jelentek meg.

Mielőtt a gyűlésre rátérnénk, néhány adattal kívánjuk megvilágítani azokat az előzményeket, amelyek az alább ismertetett eseményeket előidézték. A román-magyar kereskedelmi tárgyalások folyamán megállapodás jött létre, mely szerint Magyarországra Romániából 1932. év végéig 80.000 vagon tüzifát lehet szállítani. Ennek a kontingensnek Magyarországon való elhelyezésére egy külön célra alakult magyar tüzifabeviteli társaság, a V. H. G. vállalkozott, amely hajlandóan is mutatkozott arra, hogy az egész tüzifa készletet átveszi és érte devizát hajlandó adni, amelyet a magyar nemzeti bank a kormány útján kíván biztosítani. A V. H. G. a magyarországi tüzifatermes értékesítésére alakult és ennek a befolyásaképpen kontingentálta a magyar kormány a külföldi fatermelőt.

A kormány hozzájárulása

A romániai fatermelők egy bizottságot delegáltak, amely fel is utazott Budapestre, hogy tárgyalásokat folytasson a V. H. G.-val. Ebben a bizottságban helyet foglalt annak a kis csoportnak a képviselője is, amely most Nagyváradon a fenti puccs-szindikátust létre akarta hozni. A román delegáció a megbeszélések folyamán meggyőződött arról, hogy a hatalmas üzlet lebonyolításához a V. H. G. nem tud kellő garanciát nyújtani és a nemzeti bank sem biztosítja a szükséges devizamennyiséget. A megbízottak tehát eredménytelenül jöttek haza és abban állapodtak meg, hogy a tervet egyelőre ad acta teszik és mindenki a saját érde-

kei szemmel tartásával bonyolítja le az üzletét.

Közben titokban megindultak az említett kis csoport kebelén belül a szindikátusi tárgyalások. Bucurestien a *Caps* égisze alatt a *Sohodol R.-T.* megszerezte a szindikátus megalakítására a kormány hozzájárulását és az alapszabálytervezetet a miniszterium jóvá hagyta.

Az erdélyi fatermelőket uraló nagy fatermelő vállalatok azonban tudomást szereztek a titokban készülő szindikátusról és az elmúlt szombatra tervezett alakuló gyűlésükön megjelentek és bejelentették, hogy a szindikátus szükségességét nem látják be, ha azonban egy ilyen szindikátus megalakul, akkor annak minden tekintélyes erdélyi fatermelő tagja kell hogy legyen.

A *Sohodol Rt.* megbízottja és a *Caps képviselője* e váratlan látogatásra kijelentették, hogy hajlandók befogadni a megjelent cégeket abban az esetben, ha a szindikátus által előre

kidolgozott alapszabályokat változatlanul elfogadják. Az alapszabályokat természetesen olyképen formálták, hogy azokat a többi fatermelők el nem fogadhatták. Ez utóbbiak azután közölték, hogy ilyen körülmények között nem hajlandók a szindikátusban részt venni.

Kinos feszültség támadt a tárgyalóteremben. A kis puccs-csoport egyik tagja felállt és kijelentette a fatermelőknek, hogy akkor az ő részvételük nélkül alakítja meg a szindikátust. A fatermelők egy része el is hagyta a tárgyalótermet.

Tilea volt államtitkár az értekezleten

Vasárnap délután valamennyire elsimultak az ellentétek és a tárgyalófelek újból összeültek. Délután négy órától este nyolcig folytak a tárgyalások, melynek eredményeképpen egy olyan módot találtak, amely, úgy látszott, hogy békés megoldást hoz. Megállapodtak azután abban, hogy a jövő hét szombatján Nagyváradon újból tanácskozássra ülnek össze.

Az értekezleten megjelent Tilea volt államtitkár is, aki lojális magatartásával több kirobanni készülő nézeteltérést áthidalalt. Tilea először látta be, hogy a szindikátusból kihagyott és az ország piacát uraló fatermelő többség mellett szól az igazság.

A vasárnap esti gyűlés után abban a tudatban váltak el a tanácskozás résztvevői, hogy sikerült létrehozniuk a platformot, amelyen a békés megegyezés létre jöhet. Hétfőn azonban megváltozott a helyzet képe, amennyiben a minoritást képező kis nagyvárad fatermelő csoport újból feldöntötte az eddigi megbeszélések eredményét. Kedd délelőtt újból Váradra gyűlnek össze a szindikátusból kisemmisztett fatermelők, hogy további mihez tartásukat megbeszéljék.

Több erdélyi fatermelő vállalat vezetője kijelentette, hogy amennyiben a kormány remakadályozza meg a puccs-szindikátus létrejöttét, akkor képtelenek továbbra fenntartani üzemeiket, melynek következménye, hogy újból több ezer alkalmazott válik kenyértelenné. Abban az esetben, ha a keddi tárgyalások nem vezetnek kedvező eredményre, a fenti cégek megbízottai Iorga miniszterelnökhöz és Argetoianu földművelésügyi miniszterhez utaznak Bucurestibe, hogy a legilletékesebb helyen táriák fel az őket, de főképp az ország gazdasági érdekeit ért sérelmeket. A felháborodást keltett ügy további fejleményeit általános érdeklődés kíséri.

Kényszeregyezséget kért a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt.

Nem bírta visszavonni az iparvállalatokból a kihelyezett nagyszegű tőkéit — A bank státusa nyolcszáz millió lej — Az erdélyi pénzügyi feltűnésteltető szenzációja

Három év alatt 100 százalékos kártalanítást ígér a bank

Kolozsvárról jelentik: Nemcsak a kolozsvári, de egész Erdély pénzügyi feltűnésteltető szenzációja van. Kolozsvár egyik legtekintélyesebb, legrégebb és legmegbízhatóbb bázisokon nyugvó pénzügyi intézete, a *Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank* ma a kolozsvári törvényeseken benyújtotta kényszeregyezséget kérte. A bank státusa 800 millió lej. Az igazgatóság száz százalékos kielégítést ajánl fel oly módon, hogy az első évben 16, a második évben 24, a harmadikban pedig 60 százalékos kamatot fizet, sőt az utolsó évben 4 százalékos kamatot is vállal. A bank válságát a betétesek izgatottságán kívül immobil vállalatokba kihelyezett tőkék visszavonhatatlansága idézte elő.

A jónévi kolozsvári pénzügyi intézet hosszú évek óta *Bocsánczy László* vezérigazgató vezetésében állott. Az előkelő szamosvölgyi, régi örmény családból származott bankvezér kitűnő üzleti érzékével, amely azonban mindig a szolid bankügyletek keretei között maradt.

Az utóbbi években a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank igyekezett rugalmasabbá tenni a romániai pénzügyi politikáját és intenzi-

vebb gondot fordított a fiókhálózat kiépítésére. A temesvári magyarpárti kezdeményezés nyomán, amely egy *Erdélyi Magyar Aitruista Bankot* kívánt a bánáti telepések szükségletére állítani, a Magyar Párt központjának bizalma a Bocsánczy László bankjára ruházta át a feladatot. Így alapított fiókot 1928-ban a kolozsvári pénzügyi intézet *Temesváron*, amely azonban, az egyre nehezebbé váló viszonyok következtében már nem tudta eredeti célját betölteni.

Érdekes körülmény, hogy egy éve már olyan hírek terjedtek el az erdélyi és bánáti bankkörökben, mintha a budapesti érdekltség kívánságára Bocsánczy László visszavonulni készült volna a pénzügyi intézet vezetésétől. E híreket maga a vezérigazgató cáfolta meg a legérellyesebben. A hírek alapja bizonyára üzleti manőver volt, amely abból a be nem vallott versenyből keletkezett, amely a kolozsvári *Transylvania-Bank* igazgatósága és a *Hitelbank* között fejlődött ki. A *Transylvania-Bank* inzulvenciájának nyilvánosságra jutása ugyanakkor a kisebbségi érdekltségnek a bizalmát ingatta meg, amely vagyonának nagyobbik részét a *Hitelbankban* gyűmölcsöztette.

Ujabb halálos ítélet Magyarországon

A gyulai statáriális bíróság kötél általi halálra ítélte Laki Istvánt — Az e ítélt merényletet kísérelt meg az orosházi motoros ellen — A statáriális bíróság tárgyalása — Kozarek megérkezett Gyulára

Az elítéltet kegyelemre terjesztették a kormányzó elé

Gyuláról jelentik: A statáriális bíróság ma délután újból összeült, ezúttal Gyulán, hogy ítélkezzen Laki István 24 éves szentetornyai napszamos felett, aki pár nappal ezelőtt, november 28-áról 29-ére virradó éjszaka ki akarta siklatni a Mezőhegyesről Orosháza felé haladó motorost, merénylete azonban nem sikerült és ennek köszönhető, hogy nem következett be ezúttal is egy borzalmas katasztrófia.

A merénylet híre — mellyel az Aradi Közlöny akkor foglalkozott — csütörtökön délelőtt érkezett Gyulára és arról számolt be, hogy az éjszaka folyamán ismeretlen tettesek egy 10 centiméteres vascsővel, amelyet Bogárzó és Tordoskut községek között helyeztek a sínekre, merényletet készítettek elő az arra haladó motoros ellen. A mezőhegyesi motorosvonat vezetője ugyanis a nagy köd miatt sem vette észre a sínekre fektetett vascsövet és így a mozdony két első kereke rászaladt és a bekövetkező borzalmas katasztrófiát a mozdony-

azt az ajánlatot tette neki, hogy amennyiben kisiklatja a vonatot, úgy 200 pengőt ad neki, mert az minden hajnalban dudálásával legedesebb álmából zavarja fel. Ezen vallomás után rögtön csendőrök mentek Héjjas Mihály lakására és az állítólagos felbujtót a csendőrségre vitték.

A merénylet napszamos vasárnap délelőtt szállították be a gyulai ügyészség fogházába és miután cselekedete statáriális bíróság hatáskörébe tartozik, az ügyészség értesítette dr. Tapolczay Lajos kuriai bírót, a gyulai törvényszék elnökét. Tapolczay dr. ennek értelmében azonnal intézkedett, hogy a rögtönítélő bíróság megalakuljon. Kijelölte az ötös bíróság tagjait, majd pedig közösen megállapították a statáriális tárgyalás időpontját és azt ma délután 3 órára tűzték ki.

Tárgyal a statáriális bíróság

Dr. Tapolczay Lajos, a rögtönítélő bíróság elnöke a ma délutáni statáriális tárgyalásra beidézte dr. Zöldy János főorvos, törvényszéki orvosszakértőt és dr. Szórády István elmegyógyintézeti főorvost is, kik a tárgyalás alatt megfigyelik a vádlottat és beszámíthatóságáról jelentést tesznek a statáriális bíróságnak.

A gyulai ügyészség vezetője vasárnap délután 12 órakor vette hivatalosan tudomásul a rögtönítélő bíróság összeülését az időpontját és a törvényes rendelkezések értelmében azonnal táviratot küldött Budapestre, hogy Kozarek Antal állami végrehajtó rögtön utazzék le Gyulára, hogy abban az esetben, ha Laki Istvánt halálra ítélné a statáriális bíróság, úgy az állami ítéltvégrehajtó kéznél legyen.

Békésgyulán óriási érdeklődéssel fogadták a hírt és vasárnap délelőtt valósággal megrohanták a törvényszék épületét, hogy jegyekért ostromolják a törvényszék elnökét, aki azonban úgy intézkedett, hogy a rögtönítélő bíróság tárgyalásán elsősorban az arra illetékesek — ügyvédek, újságírók, orvosok, törvényszéki bírák stb. — kapjanak belépési engedélyt.

A statáriális bíróság tárgyalásáról éjjel 1 órakor a következőket jelentik:
A rögtönítélő bíróság ma délután pontosan fél három órakor ült össze, hogy Laki István napszamos és Héjjas Mihály ügyében döntsön. Laki István elsőrendű vádlottául védelmét Keszt Zoltán dr. ügyvéd, míg Héjjas Mihályt Schiffert Ferenc ügyvéd védte. A védőügyvédek a tárgyalás megnyitása után azzal a kéréssel fordultak az elnökhöz, hogy a merénylet, valamint felbujtójának bűnügyét utalja rendes bíróság elé. A bíróság rövid tanácskozás után elveti a védőügyvédek kérelmét és megkezdte a tárgyalást.

Tapolczay elnök először az elsőrendű vádlottat, Laki Istvánt szólítja maga elé, aki elmondja, hogy 1908-ban született, nőtlen, evangélikus vallású, két elemi iskolát végzett, foglalkozására nézve pedig répagyűjtő napszamos. A másodrendű vádlott Héjjas Mihály sze-

mély adatainak beiktatásánál elmondja, hogy 1913-ban született, félárva és jelenleg anyja anyja birtokán gazdálkodik.

Laki István részletesen elmondja vallomását, hogy a merénylet elkövetésére Héjjas Mihály, gazdájának fia bujtotta fel, aki ezért neki még 200 pengő jutalmat is ígért. Ő éjjel 2 órakor ment ki Héjasék tanyájára, ahol megivott egy fél deci pálinkát, majd elindult a vasúti sínek mentén és félórai barangolás után arra a helyre érkezett, ahol a merényletet elkövette.

— Hallott-e a biatorbágyi merényletről? — Kérde az elnök.

— Igen, hallottam, répaszedés közben — válaszolja Laki.

— Kommunistákkal érintkezett? — teszi fel újra a kérdést az elnök.

— Nem kérem, egyedül Héjjas bujtott fel a merényletre.

— Nem gondolt arra, hogy rengeteg embernek kiolthatja az életét?

— Akkor nem gondoltam rá, csak később.

Utána Héjjas Mihályt hallgatja ki a bíróság, aki mindent tagad és kijelenti, hogy Laki vallomása szemenszedett hazugság. Nem igaz az sem, hogy pénzt ígért Lakinak, hiszen éppen ő volt az, aki annakidején Lakira felhívta a csendőrség figyelmét. Héjjas szembesítik Lakival, de ennek nem sok eredménye van és Héjjas továbbra is megmarad azon állítása mellett, hogy ártatlan.

Ezután kihallgatják Molnár János mozdonyvezetőt, aki elmondja, hogy a motoros 45 kilométeres óránkénti sebességgel haladt és abban az esetben, ha nem veszik észre még idejében a merényletet, úgy borzalmas katasztrófia történt volna, mert a vonat motorja okvetlen felrobban és lángba borította volna az egész szerelvényt. Különben is, ha a merénylet sikerül, egy méter magas tökérsől zuhan le és ez magában véve elég lett volna ahhoz, hogy a rajtaülők kivétel nélkül áldozatul essenek. Na gy Mihály fékező szintén hasonló módon adja elő a merényletet, hozzáfűzve még, hogy akkor éjjel esett az eső, nagy sötétség volt és ezért kétszeresen erősen kellett figyelnie a pályatestet és csak ennek köszönhető, hogy a szerencsétlenség nem következett be.

Kötél általi halál

Az ügyész vádbeszédében a törvény teljes szigorát kérte alkalmazni, mert, mint mondotta, ez a merénylet egy kisebbített képe akart lenni a biatorbágyi merényletnek és ha sikerül, úgy méreteiben talán még borzalmasabb lett volna, mint az volt. A bíróság háromnegyed 9 órakor vonult vissza ítélelhozatalra, majd rövid tanácskozás után kihirdette az ítéletet, mely szerint

Laki Istvánt kötél általi halálra ítélt, míg Héjjas Mihályt felmenté. Laki István az ítéletet állva hallgatta végig,

majd ajka megrezgett, mintha szólni akart volna, azonban ajkába harapott és csendesesen sirni kezdett.

Willy Forst-tal.

Az elnök ezután megkérdezte Lakitól, hogy óhajt-e kegyelmet, mire Laki ezt válaszolta:

— Óhajtok, óhajtok!

A statáriális bíróság az ítélet kihirdetése után kegyelmi tanácsra alakult, amely kormányzói kegyelemre terjesztette fel a kötél általi halálra ítélt Laki Istvánt. Mivel a kormányzó válasza holnapra várható, az ítélet végrehajtását elhalasztották. Ha a válasz elutasító lesz, annak kihirdetésétől számított két óra múlva az elítéltet kivégzik.

Jönnek

A bécsi vig asszonyok

vezető ébersége hátrította el, aki ebben a pillanatban ugyanis teljes erővel lefékezte a mozdonyt, úgy hogy a sínekre helyezett vascsövet, amelyről később kiderült, hogy egy vasúti jelzőtábla, már csak a két hátsó kerék tolt maga előtt és pár pillanat múlva az egész szerelvény megállt, anélkül, hogy a legkisebb baj is történt volna.

Történetesen ekkor a mezőhegyesi motorosvonat zúfolva volt utasokkal, akik között volt dr. Tompa Gyula, a gyulai ügyészség elnöke is, aki egy helyszíni tárgyalásra igyekezett és ha a merénylet sikerül, úgy egy beláthatatlan méretű szerencsétlenség következne be.

Aki nagyon haragudott a vonatra

A meghusított merénylet után a csendőrség rögtön munkába lépett és a legszélesebb körű nyomozást vezette be, hogy a tettest vagy tetteseket közrekerítse. A nyomozás vezetésében Tompa Gyula dr. is nagymértékben segédkezett és a szorgos nyomozás csakhamar eredménnyel is járt. Sikerült ugyanis megállapítani, hogy a kritikus időben egy fiatal szentetornyai napszamos álalkodott a sínek mentén, akit többen is láttak. A csendőrség ezt a napszamos, Laki Istvánt, előállította, vallatás alá fogta, azonban a napszamos először állhatatosan tagadott, majd hosszas vallatás után végül is megtörtén bevallotta, hogy a vascsövet ő helyezte el a sínekre, azzal a szándékkal, hogy a motorost kisiklatja, mert — mint mondotta — nagyon haragudott a vonatra. Vallomása során kitűnt, hogy mindennap munkába kellett mennie a szomszéd községbe és ezt az utat gyalog kellett megtennie, mivel nem volt pénze, hogy vonatra ülhesen és ezért nagy gyűlölettel viseltetett a vasut iránt.

Kihallgatása alkalmával azt is bevallotta, hogy a merénylet elkövetésére gazdájának, Héjjas Mihály szentetornyai gazdálkodónak 18 éves fia, ifjabbik Héjjas Mihály bujtotta fel, aki

Szép fehér fogak: Chlorodont

a csodásan üdítő borsmenta-fogpép. Egy tubus ára 20 Lel és 32 Lel.

Románia egyik legnagyobb írója, a román—magyar kulturközeledés

Beszélgetés Nichifor Crainic-kal az aradi Kulturpalotában — „Meg

kell kezdeni a román—magyar kulturális együttműködést” — Ady
Endre román fordítója nyilatkozik a magyar írótestvéreiről

A Pen-Club megalakítását tervezi az erdélyi magyar írók segítségével

Középtermetű, ötvenes, kopaszodó, széles homloku, nyugtalan szemű és nyugtalan mozdulatu, sötét zakóba öltözött ur: *Nichifor Crainic*. Az aradi Kulturpalota pódiumáról beszél és ha az ember hirtelen arra gondol, hogy kire is hasonlít, önkéntelenül Pamfil *Seicaru* neve ötlük eszébe, aki közel egy évvel ezelőtt szintén erről a helyről tartott előadást. Ugyanazok a nyugtalan mozdulatok, csak talán a hangnem nyugodtabb, a mondanivalók megfontoltabbak. A román irodalom és publicisztika egyik büszkesége, akinek nevét nemcsak a bucuresti-i irodalmi körökben, de a nyugaton is ismerik. Amit pedig talán a legelején kellett volna említeni: *egyike azok keveseknek, akik őszintén munkálkodnak a román-magyar kulturközeledésen.*

A megértés eszméje

A Kulturpalota nagyterme zsufolásig tömve, Arad román intellektuális életének vezető egyéniségei adtak itt egymásnak találkozót. A téma, amiről beszél, egy *Paulescu* nevű román orvos filozófiája. De ezen a kereten belül megtalálja a módot arra, hogy a megértés, az egymáshoz közeledés, a béke eszméjét szolgálja. Amikor pedig vége az előadásnak, még egy pillanatra csend, majd pedig mintha egy ember lenne, úgy csapódnak össze tapsra az egybegyűltek kezei.

A Kulturpalota művészszozájában fogad. Amikor belép, első dolga, hogy cigarettája után nyuljon és rágyújtson. Látszik rajta, hogy *nehézzen bírta ki cigarettá nélkül azt az egy órát, ameddig az előadása tartott.* Már föltennem az első kérdést, de nem lehet. Egymásután érkeznek azok, akik személynél akariák üdvözölni a bucuresti-i író. Köztük számos tanár és fanitó, hisz Nichifor Crainic a Ion Jelecutean szerkesztésében megjelenő „Gazeta Invatatorilor” meghívására érkezett Aradra. Az üdvözlések végül is befejeződnek és ekkor felém fordul:

— Tessék...

(Zárjelben jegyzem meg: A beszélgetés rövid ideig tartott és ez alatt az idő alatt három cigarettát szívott el.)

— Valamit arról, hogy hogyan képzei el a román-magyar kulturközeledés gyakorlati megvalósítását?

— A közeledés megvalósítása — kezét és le-föl sétál a szobában — *elsősorban önöktől, magyar intellektuelektől függ.*

Ady Endre fordítója

— Én voltam az, aki a román-magyar kulturközeledés eszméjétől vezérelve, megvalósítottam, hogy az irányításom alatt álló „*Cartea Vremii*” *könyvsorozatban megjelenjen az erdélyi magyar prózák első román antológiája. Lefordítottam románra Ady Endrének néhány versét.* Adyt különben korunk egyik legnagyobb költőjének tartom.

— Az Ady-verseket milyen nyelvből fordította?

— Magyarul, sajnos, nem tudok és így *verseket németből fordítottam le.* Annakidején, amikor két évet töltöttem Bécsben, közelről ismertem néhány magyar író és intellektuelt, a kikre mindig meleg szimpátiával fogok gondolni. Többször beszéltem *Hatvany Lajossal, Gábor Andorral.* A két nemzet közötti kulturális közeledés fontosságát és nagy jelentőségét átérzve, *én voltam — ha nem tévedek — az első a román írók között, aki konkrét javaslatokat tettem erre vonatkozólag a kolozsvári magyar íróknak.*

harcosa Aradon

— A Pen Clubra gondolok. Négy évvel ezelőtt a Curentul-ban megjelent felhívásomban *arra szólítottam fel az erdélyi magyar írókat, hogy vegyenek részt velünk együtt a bucuresti-i Pen Club megszervezésében.* Ez nemzetközi szervezet és ennek keretén belül eredményesen lehetett volna együttműködni és lehetne ma is a közeledés érdekében. Javaslatommal bőven foglalkoztak az erdélyi lapok és örömmel emlékszem vissza *Ligeti Ernő* és az azóta — sajnos — elhunyt *Kuncz Aladár* nyugati hangú válaszára. Hogy ez a terv miért nem valósult meg, arra nem tudnék pontos választ adni. Azt hiszem, hogy nálamnál inkább adhatna erre magyarázatot gróf *Bánffy Miklós.*

(Itt nyilván célzás rejlik, de Nichifor Crainic nem akar erről bővebben beszélni, hanem így folytatja):

— Ami késik, nem mulik. *Nekem az a meggyőződésem, hogy az általam felvetett tervet még most is meg lehet valósítani.* Talán nemcsak lehet, de kell is. Az a meggyőződésem, hogy el kell tűnniök azoknak az előítéleteknek,

Bársonyt és
Selymet csak
EISELE-nél
vegyen.
Gyári árkai
Str. Metianu (Forray-uca) 2.

Letiltották Aradon a nyugdíjak kifizetését

— Rendelet, amely a legtragikusabb helyzetbe sodorta az aradi nyugdíjasokat —
A pénzügyigazgatóság minden befolyt pénzt a Banca Nationalába szolgáltatja be
— A múlt évben ötször annyi adó folyt be október hónapban —

Az aradi pénzügyigazgatóság ma rendeletet kapott a pénzügyminisztériumtól, amely elrendeli, hogy a november második és harmadiki bevételekből semmiféle kifizetési eszközölniök nem szabad és a befolyt adóösszegeket teljes egészében a Banca Nationala aradi fiókjához kell szolgáltatni. A rendelet annyival is inkább kellett feltűnést, mert a pénzügyigazgatóságon inkább az ugynevezett akreditív, fizetési meghatalmazást várták, hogy folytatólag fizethessék az aradi nyugdíjasokat. Ezzel kapcsolatban kérdést intéztünk Caba Gyula aradi pénzügyigazgatóhoz, aki a következőket mondotta:

— A rendelet, amely Aradra érkezett, szigorúan megtilt minden kifizetést további intézkedésig. Természetesen ez azt jelenti, hogy az aradi nyugdíjasok további kifizetését egyelőre fel kellett függeszteni, mert a befolyt adóösszegeket teljes egészében be kell szolgáltatni. Teljesen át tudom érteni az aradi nyugdíjasok kétségbeeső helyzetét, ami megnyilvánul abban is, hogy már egy páran kerestek fel, akik nyugdíjuktól kifizetéséig tőlük kértek 100—200 lej kölcsönt. Sajnos, nem vagyok gazdag ember és így nem állhatok anyagilag is az aradi nyugdíjasok rendelkezésére, s bár minden lehetővé elkövettem, hogy pénzüket megkapják, fizetési meghagyás helyett azonban a fizetések szigorú felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést kaptuk meg.

Ugyancsak kérdést intéztünk az aradi pénzügyigazgatóság főpénztárosához, Schöner Ferenchez, aki a következő felvilágosítást adta:

— Véleményem szerint a nyugdíjasok további kifizetésére, amennyiben a pénzügyminisztérium szükséges utalványozása leérkezik,

Fontos Budapestre utazók részére

Szálljon meg a

Merán szállóban

Berlini-tér 7. (Nyugatinál)

Budapest legjobb helyén fekvő modern szállója. Lift, központi fűtés, hideg és meleg folyóvíz, fürdők, telefonos szobák, závéház-étterem.

Szobák 4.50 P. Pensiók 8 P-től

Egy ágynál 10, két ágynál 20% engedmény e lap olvasóinak.

amelyek bennünket elválasztanak és hogy *kezdését kell vennie a román-magyar kulturális együttműködésnek,* annál is inkább, mivel arra *egy nekünk mint a magyarságnak szüksége van* és mert ezt kívánja az európai korszelem. *Én bizom tehát abban, hogy a Pen Clubot az itt élő magyar írók együttműködésével meg fogjuk tudni valósítani.*

Milyen munkákon dolgozik a nagy író?

Elhallgat, kérdőleg rámnéz. Amikor azt kérdelem tőle, hogy dolgozik-e valamin, elmondja, hogy a közeljövőben jelenik meg egy verses kötet „Tara de peste veac” (Századon túll ország) és egy esszé-kötet „Iesus in tara mea” (Jézus az én országomban) címmel. A cigaretta tüzet elfojtja a hamutartóban és csendesen ezt mondja:

— Ennyi...

Csak ennyi. Néhány perces interjú. De több őszinteség, igaz akarat van benne, mint egy, órákig tartó, ígéretekkel teli, hatalmas politikai szónoklatban. Molnár Tibor.

csak november hó 20-án kerülhet sor. A vidéki adóhivatalok ugyanis minden hó 15-től kezdik meg a beszállítást, amely körülből 25-ig tart. 25-ikétől a következő hónapi beszállításig tehát csak az aradi adóhivatalokra vagyok utalva, melyből azonban egyéb fizetéseket kell eszközölnünk. Tagadhatatlan tény az, hogy az adóbehajtás az előző évi fizetésekhez képest körülbelül egyötödére csökkent. Ez év október hóban csupán hetvenöt millió lejt fizettek be, míg az elmúlt év októberében ennek pontosan az ötszöröse folyt be. Tavaly volt olyan nap, hogy 10—12 millió lejt szállítottunk be a Banca Nationala aradi fiókjához. A nyugdíjkifizetések tehát egyelőre szünetelnek, még akkor is, ha közben a minisztérium akreditívje leérkezne, mert várni kell, amíg a szükséges pénz befolyik.

Kérdést intéztünk egy nyugdíjashoz is, aki immár két hónapja vár nyugdíjilletményére. A nyugdíjas a következőket mondotta:

— Nem tudom, hogy mi lesz tovább. Ki kellene a lakbért fizetnem, amelyre azonban még csak hatszáz lejt tudtam összeszedni, részben kölcsönökből, részben pedig abból, hogy az utolsó hat darab ezüstkanalat eladtam. A képek már régen gazdát cseréltek, mert élni csak kell valamiből és a kereskedő nem hitelez, mert azt mondja, neki is készpénzzel kell az árut kifizetni. Még várunk egy darabig s ha látjuk, hogy más megoldás nincs, a királyhoz fordulunk, akinek felárjuk nyomorunkat és kétségbeeső helyzetünket. Vádolni nem vádolunk senkit, mert Aradon mindenütt a legnagyobb megértéssel igyekeznek segíteni helyzetünkön, azonban a pénzügyminisztériumnak kellene gondoskodnia, hogy a szeptemberi nyugdíjra ne kelljen november végéig várni.

Újabb bonyodalmak az aradi bakteriológiai laboratórium körül

Radu Cornel dr. nyilatkozata a Iosif Vulcan elemi iskola növendékeinek egészségügyi biztonságáról — Amikor a gyermekórház igazgató-főorvosa válaszol a polgármester helyett

Allandó nehézségekkel küzd Nica dr., az új szerológus

Feltűnést keltő cikkben számoltunk be az Aradi Közlöny vasárnapi számában arról, hogy milyen aggodalmakat keltett az aradi Iosif Vulcan állami elemi iskola növendékeinek szülői és tantestülete előtt a város vezetőségének az a határozata, amellyel az új aradi állami orvosi laboratóriumot, — amelyet köztudomás szerint többek között bacillustelepek mesterséges tenyésztésére is berendeznek — éppen az egyik elemi iskola épületében helyezték el. A terv végrehajtása ellen támadt tiltakozásnak az Aradi Közlöny hasábjain Popovici iskolaigazgató adott kifejezést, amely nem kerülte el a város hivatalos vezető tényezőinek figyelmét. Az Aradi Közlöny cikkére figyeltek Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnök is, aki az ügyvel kapcsolatosan számunkra a következő nyilatkozatot tette:

— Az állami orvosi laboratórium elhelyezése körül felmerült aggodalmakat, úgy is mint a város vezetője, de úgy is, mint az aradi gyermekórház igazgató-főorvosa, enyhén szólva, túlzottan tartom. Attól a körülménytől tekintve, hogy a laboratórium helyisége teljesen különül az iskolaépületben, azt az egyetlen folyosót, amelyen keresztül esetleg valaki betévedhetne a laboratórium területére, el fogjuk alaposan zárni. Terveink szerint erre egy vastag fal lesz talán a legmegnyugtatóbb az iskola tantestületére és az iskolásgyermekek szülőire nézve. Ezt a falat feltétlenül felépítjük, mielőtt bármiképpen is megkezdենék az új laboratórium berendezését. Én, mint gyermekorvos, garantálom, hogy ki lesz zárva minden olyan lehetőség, amely egyfelől befolyásolhatná az iskola levegőjének a tisztaságát, másfelől pedig kitenné a gyermekeket a fertőzés veszélyének.

— A megnyilatkozott aggodalmakat azért is túlzottaknak kell tartanom, — mondotta továbbá Radu dr. — mert sokkal észrevehetőbb precedensek állanak fenn Aradváros területén, mint a mi válaszáunk. Tudomásom szerint hosszú évek óta egy aradi laboratórium olyan középületben működik, ahová a város lakosságának 60 százaléka fürödni jár és — még sem fordult elő semmiféle szerencsétlenség,

Egy mozdonyvezető tragédiája

A robogó vonatból kiesett és halálra zuzta magát.

Nagykomlós és Lovrin községek között borzalmas szerencsétlenség történt, amelynek a délutáni személyvonat mozdonyvezetője esett áldozatul. A személyvonat már Lovrin közelében haladt, amikor Csala Vince, a vonat vezető mozdonyvezető észrevette, hogy a mozdonyval valami baj történt. A felkísmeretes mozdonyvezető nyomban meg akarta vizsgálni a bajt és ezért a mozdony hátsójára lépve a szokottnál jobban kihajolt a mozdonyból. Néhány pillanattal később a fűtő vezetőrázó kiáltásra lett figyelmes és ugyanakkor borzadva látta, hogy a mozdonyvezető kiesik a mozdonyból. A fűtő azonnal megállította a vonatot és a vasúti töltes mellett fekvő mozdonyvezetőtől rohant. A szerencsétlen ember a felismerhetetlenségig összeroncsolt koponyával, egy jelzőoszlop közelében holtan feküdt. Megállapították, hogy Csala Vince a mozdony vizsgálása közben nem vette észre a jelzőoszlopot, amely az erősen kihajolt ember fejét összezúzta. A holttestet a vonatra tették és Lovrinba szállították. Csala Vince a temesvári mozdonyvezetői kar egyik legrokonszenvesebb tagja volt és tragikus halála nagy részvétet keltett.

amely év múltán sem. A lakosoknak könnyen támad az aggodalma a bacillus-kultúrákkal szemben, pedig nem lesz egyéb az egész, mint egynehány jölezárt üvegcső, amely természet-szerűleg állandó ellenőrzés, és zár alatt áll. A bacillus-kultúrákhoz pedig nemhogy a gyermekek, hanem még az orvosok sem férhetnek hozzá: egyedül az új szerológus, kit az egészségügyi minisztérium nevezett ki. Még egyszer hangsúlyozom tehát: semmiféle veszély nem fenyegetheti a Iosif Vulcan-iskola növendékeit az új állami orvosi laboratórium felállítására miatt, amelyet éppen azért kell a város szívében elhelyeznünk, mert a temesvári egészségügyi vezérfelügyelőség éppen ilyen értelemben adott utasítást. Csak nem gondolja valaki, hogy azért hoztuk be az Elit-mozi épületének szabadon állott részéről a laboratóriumot, hogy veszélyeknek tegyük ki a város lakosságát...? Ellenkezőleg: az új aradi egészségügyi intézmény csak a javára fog szolgálni a városnak.

Bestiális rablógyilkosság Aradon

Egy szörénymegyei almaárus-tutajos tragédiája — Gherman Mátyás titokzatos eltűnése — Vér és dulakodás nyomai a marosparti sárban — Hogyan történt a rablógyilkosság? — Kilencezer lejt rabolt el az elvetemült gyilkos — A rendőrség nyomoz

Titokzatos bűntény foglalkoztatja két nap óta az aradi rendőrséget. Az eset rejtélyes háttere először kétségessé tette a nyomozóhatóságok előtt, hogy csakugyan bűntény forog-e fenn, a talált bűnjelék azonban csakhamar rávilágított arra, hogy rablógyilkosságról van szó. Az eset részleteit az alábbiakban adjuk:

A Gloria-CFR. Maros-partján elterülő sporttelepe mögött a partsáv bozótos, meglehetősen elhagyatott hely. Ezen a részen szoktak letelepedni rendszerint a vándorcigányok, ha Aradra kerülnek. Az utóbbi időben azonban a partnak más nomád lakói is akadtak. Mint ismeretes, minden évben lejönnek Erdélyből a tutajosok a Maroson, hogy a tutaj fáját értékesítsék. Ezt az utjukat még azzal is hasznosítják, hogy tutajukat megrakják almával, amit aztán Aradon eladnak. A tutajosok, amíg a tutajuk megvan, azon laknak, amikor azonban a fát már sikerült értékesíteniük, de az almából még maradt valami, akkor a parton ütik fel kunyhójukat és addig laknak ott, amíg az almáskosaruk kiürül és ők hazamehetnek.

Igy történt ebben az évben is. Gherman György és Gherman Mátyás szörénymegyei tutajosoknak a fát sikerült eladniuk és hogy a magukkal hozott almát is eladhassák, úgy határozták, hogy még egy ideig Aradon maradnak. Hanem a szálloda luxushely, nem szegény tutajosnak való, így hát a két Gherman a Maros-partján felállított kis sátorban ütött szállást, Mátyás a Gloria-CFR-sporttelep mögött, György pedig feljebb, a Cukorgyár közelében.

A két fivér üzleteit már jóformán lebonyolította, Gherman Mátyás zsebet 9000 lej duzzasztotta, úgy, hogy hazakészülöttek. Ekkor következett be a rejtélyes eset. Gherman Mátyás titokzatos eltűnése. Pénteken feltűnt Gherman Györgynek, hogy fivére nem mutatkozik. Azt hitte, hogy el van foglalva és így nem tulajdonított ennek semmi jelentőséget egészen estig, mikor megsokalta fivére távollétét és felkeresésére indult. A kunyhó előtt gya-

A Vadász-kabaré

novemberi teljesen új műsora:

Draga Marakova, a bucaresti Alcazarból
lullette, az athéni Griffon barbó
Lya Morena, a beigrádi Palace-barbó
Rio-Rita, a prágai Alhambrából
Gitta és Misu, táncduett
Oláh Böske és
Oláh Otti.

Műsor kezdődik 11 órakor és tart reggelig

amely arról nevezetes, hogy sorra elveszítette a közelmúltban a közintézményeit. Ezt mi megőrizni kívánjuk az alaptalan aggodalmak ellenére is.

Radu dr. megnyugtató nyilatkozatát bizonyára ugyanazzal az érdeklődéssel olvassák olvasóink, mint amilyenell előző híradásunkat fogadták. Értesüléseink szerint az új egészségügyi intézmény működésének megkezdése előtt amúgy is éppen elég sok akadály gördül, amelyek jórészt személyi jellegűek. Nica dr. az új aradi szerológus-főorvos azonban fáradhatatlanul löt-fut egész napokon át, hogy legyőzze a meglepetésszerűen fel-feltornyosuló nehézségeket és a szükségeseket előteremtse a laboratórium munkájának megindításához. Ez ügyben a legutóbbi megbeszélés Nica dr. és a város vezetősége között ma este folyt le a város házában.

nus csend fogadta. Rosszat sejtve belép, de nem talál ott semmit. Kirohan a kunyhóból és fivére után kiáltozik. Semmi felelet. A kunyhótól pár lépésre, mintha dulakodás lett volna, a földön letaposott fű és itt-ott sötét foltok. Lehajol a földre, a keze valami nedveset tapint — vér.

Gherman György rémülten rohant a rendőrségre jelentést tenni. Margescu Mihály komiszár azonnal kiszállt a színhelyen. A megjelent vizsgálat bűntényre enged következtetni. A kunyhótól a Marosig elszórt vérvonatok vezettek el. De vannak még súlyosabb adatok is, amelyek azt bizonyítják, hogy a szerencsétlen Gherman Mátyás rablógyilkosság áldozata lett. A folyótól nem messze egy kakapot találtak, amelyben Gherman György fivére kalapját ismeri fel. A kalap hátsó részén hatalmas nyílás, nyilvánvaló, hogy késszurástól ered. Rekonstruálva a bűntény:

'Az áldozat mit sem sejtve illdögött a kunyhója előtt, amikor a gyilkos hátulról febeszurta. A szurás az agyba hatolt s azonnali halált okozott. A tettes ezután kirabolta áldozatát, valószínűleg a kabátját is magához vette, azután a holttestet a Maroshoz hurcolta, innen a vérvonatok és a folyóba dobta.

A bestiális gonosztett ügyében az aradi rendőrség teljes apparátussal folytatja a nyomozást. Hír szerint máris sikerült a gyilkos nyomába jutnia. akinck a neve is birtokában van, azt azonban a nyomozás érdekében még nem adta ki. Ilyenformán remélhető, hogy a szerencsétlen véget ért Gherman Mátyás gyilkosa rövidesen rendőrkézzre kerül.

Az aradi mozik mai műsora

5, negyed 8 és negyed 10 órakor.

CENTRAL MOZGÓ: Premier. MILY GYERMEK A PAPÁM... (Mon gosse de pére). Leopold Machard vigjátékának franciányelvi filmváltzata. Főszerepekben: Alice Cocea és Adolphe Menjou.

SELECT MOZGÓ: Ma utoljára Liebisch Ernő — Straus Oszkár viláslágerre: A NEVETŐ FŐHÖRNAGY. Főszereplői: Maurice Chevalier és Claudette Colbert.

H I R E K

Schnitzler rajongója öngyilkos lett a nagy író után

Egy pesti urileány nem akar Schnitzler nélküli élni.— Bizalmas barátja volt Schnitzler Arturnak.

Egy héttel Schnitzler Artur, a nagy bécsi író halála után öngyilkosságot kísérel meg egy fiatal pesti urileány, aki az utóbbi években sokat volt Bécsben Schnitzler vendége és gyakori találkozásai során az író rajongója lett. Az öngyilkos Nagel Irma atyja tanár volt, családja Nagykanizsáról származik, onnan, ahol Schnitzler Artur édesapja, Schnitzler János bécsi egyetemi tanár is született. A bécsi találkozóira Nagel Irma — saját szavai szerint — úgy utazott, „mint egy nagy, beteljesülő ajándékára az életnek”. Schnitzler Artur hirtelen halála földulta egész idegrendszerét és most, az öngyilkossági kísérlet után egy csendes budai szanatóriumban fekszik. Bronzvörös haja van és acélszürke szeme álmodozóvá válik, amikor nagy ideáljáról, Schnitzler-ről beszél.

— Miért tettem? — ismétli a kérdést elmerengve —, ezt nem lehet megmagyarázni... Ugy éreztem, hogy velem, akire mint vidám, derűs, bölcs öreg barátomra gondoltam, elmult az életemből minden szépség és érték. Egyszer, talán két éve, azt mondta nekem, hogy nekünk kettőnknek szükségünk van egymásra, hogy én képviselem az ő életében a megnyugvást és derűt. Játékosan, könnyedén kezelte mindent és mégis mindennek a mélyére látott. Csodálatosak voltak a beszélgetéseink a korán sötétedő téli délutánokon, a bécskörtényi kastély könyvtárában. Most üresnek elhagyottnak érzem az életemet...

— Milyen volt Schnitzler családi élete?

— Ezt nem tudom, amikor én megismerkedtem vele, akkor a felesége már meghalt és leánya férjnél volt. Nekem nem egyszer mondta: azt hiszem, azért tudok olyan jól elbeszélgetni magával, mert magában nem a nőt látom magam mellett... Most, hogy visszarangáltak az életbe, minden évben fölütazom majd Bécsbe a magányos sirhoz, amelyről ő kívánta, hogy teljesen és elhagyatott legyen...

— IDŐPROGNÓZIS. Főleg keleten erős éjjeli fagy, általános reggeli köd, nappal nagyon lassan enyhülő, csendes idő várható, esetleg jelentéktelen lecsapódásokkal.

— Újabb hír Ionescu Sisesti aradi utjáról. A mai napon Arad megye egyik kormányképviselője Aradra érkezett. A képviselő, aki szombaton délután a földművelésügyi minisztériumban személyesen beszélt Ionescu Sisesti földművelésügyi miniszterrel, azt a hírt hozta magával, hogy ezen a héten dől el, felkeresheti-e arad megyei választóit a miniszter, vagy nem. Amennyiben e hét végén nem érkezik meg Aradra, úgy végleg elejti beszámoló-útjának tervét.

— Elhelyezték Aradról a pénzügyigazgatóság egyik főtisztviselőjét. A pénzügyminisztérium leírata érkezett ma az aradi pénzügyigazgatósághoz, amely szerint a miniszter Muntean Victor, pénzügyi főtanácsost további szolgáltatásra Targovistába helyezte át. A rendelet indokolása csupán annyi, hogy az áthelyezése a minisztériumi számvetési osztály előterjesztésére történt.

Csütörtökön, november 5-én kezdik meg közismert kiváló tanerők a **román-, német-, francia- és angolnyelvek** tanfolyamait kezdők és haladók részére. Heti 2 óra tandíjja havi 100 Lej. Külön írásbeli tanfolyamok. Bővebb felvilágosítást ad: Friedmann Imréné, Piafa Avram Iancu (Szabadság-ter) 21. sz.

— Elfogott vásári tolvajok. Tangler Vilmos, 34 éves ismert zsekmetszőt, akit a betörővilágban Nili néven ismernek, a rendőrség előállította, mert a nagyvásárban több ruhahalaszt követett el. — Ugyancsak vásári ruhahalaszt miatt előállították még Haradauti János, 20 éves Prunisor községbeli földművest, továbbá Cotiuoreanu Péter, 31 éves mikalakai lakost.

Állami támogatással hozhatók haza

Angel István dr., volt aradi polgármester

az aradi árvaszéki letétek

érdekes nyilatkozata — A magyar kormány csak rekompenzáció ellenében hajlandó a letéteket kiadni

Általános feltűnést keltett Aradon az *Aradi Közlöny* cikksorozata, amelyekben az aradvárosi és megyei árvaszéki letétek ügyével foglalkoztunk. A letéteket, amelyeknek értéke több mint 3 millió lei, a forradalom után Arad városa Budapestre szállította fel, ahol a Magyar Kereskedelmi Banknál zárt ládában helyezték azokat el letétként. A kulcsokat a tisztviselők magukhoz vették s azok közül az egyiket ma a városházán, a másikat pedig a törvényszék árvaügysztyályánál őrzik. A bank vezetője a közelmúltban — mint arról beszámoltunk — levélben értesítette a törvényszéki árvaszék-ügyosztályt, hogy a kimutatásban szereplő és ott letétként őrzött értékeket visszaszolgáltatja, hogyha a tisztviselők a láda kulcsával azok átvételére jelentkeznek. Dr. Herb törvényszéki bíró, az árvaszék vezetője ezzel kapcsolatban azt a nyilatkozatot adta, hogy a dologgal érdemileg csak akkor foglalkozhat a törvényszék, hogyha a letéttulajdonosok erre vonatkozólag kollektív kérvényt nyújtanak be hozzá.

Tekintettel arra, hogy az értékek visszahozatala ügyében Angel István dr. Aradváros volt főpolgármestere tárgyalta a magyar hatóságokkal ez ügyben. Angel dr. az alábbi érdekes nyilatkozatot tette:

— A Budapestre átszállított letétek lehozatala nem olyan egyszerű dolog, mint amilyennek azt a Magyar Kereskedelmi Bank

esetleg gondolja. Az általam folytatott tárgyalások alkalmával ugyanis a magyar kormány azt a kategóriikus kijelentést tette, hogy ezeket az értékeket csakis abban az esetben szolgáltatja ki a letéteseknek, hogyha a román állam viszont az ő általa igényelt értékeket is kifizeti. Ezt írásban kaptam meg, amelynek alapján az akkori minisztertanács arra az álláspontra helyezkedett, hogy az értékek kiadását már csak azért sem forszirozza, mert ha azokra vonatkozólag megegyezés jön létre, úgy a visszatartásos válaszra való hivatkozással aranyparitásos alapon fogja kérni azoknak kiszolgáltatását. A tárgyalások eredménye az volt, hogy ezekre az értékekre vonatkozólag konvenció jön létre, hogy azok mily módon kerüljenek kiszolgáltatásra, a megállapodásra vonatkozó tárgyalások azonban még meg sem indultak.

— Különböz a egész ügy maga a törvényszéki árvaszék ügyosztálya elé tartozik, amelynek viszont meg kell keresnie a vámhatóságokat, hogy ezeket az értékeket a vámmal engedjék keresztül, azonkívül pedig a magyar állammal is megállapodásra kell jutni, hogy a kiszállítás elé ne gördítsenek akadályokat.

— Az én véleményem tehát az, hogy az értékek megszerzésére irányuló akció állami támogatás nélkül nem vezet megfelelő eredményre.

— Budapestre szállították egy előkelő aradi uriaszonyt. Szabó Miklósnak, az aradi Szabó Albert üvegnagykereskedő-cég egyik társtulajdonosának felesége, az itteni előkelő társaság nagy rokonszenvenek örvendő tagja váratlan műtéten esett keresztül. A közszertetben álló aradi uriaszony szombaton általános rosszullétről panaszkodott, amihez gyötrő fejfájás és emelkedő láz is járult. Az azonnal előhívott házi orvos tanácsára a család elhatározta, hogy budapesti professzorral vizsgálattatja meg a beteget. Még aznap Szabó Miklós és dr. Windholz Béla, a Therapia-szanatórium igazgató-főorvosa Budapestre kísérték fel a szenvedő uriaszonyt, ahol a Szent János-kórház fülspeciálista professzora vette vizsgálat alá. A vizsgálat középfülgyulladás állapotot meg, amelynek folytán könnyebb műtétet hajtottak végre, amely után Szabó Miklósné azonnal könnyebben érezte magát. Telefonértesítéseink szerint állapota hétfő estig annyira javult, hogy hazatérése egy-két hét múlva bizonyosra vehető. Addig is a szanatóriumbeli betegszobáját budapesti ismerősei és tisztelői rengeteg virággal árasztották el, szeretetteljes ragaszkodásuknak e jeleivel enyhítve a gyógyulás útján levő beteg aradi úrnő kedélyállapotát.

Izléses - finom - oleső
fehérenemük csak
RUTKAY & BOTYE cégnél

— Előkelő esküvő. Nemes Benedicty Judith és hidasnémeti Ferdinandy Geiza okl. gépészmérnök folyó hó 5-én, este 7 órakor tartják esküvőjüket Budapesten, a Ludovika Akadémia kápolnájában. Benedicty Judith leánya Benedicty Imre ezredesnek, aki hosszú éveken keresztül Aradon katonauskodott és a város előkelő társadalmának ismert és közszertetben álló tagja volt. Benedicty Imre Aradról való eltávazása után Budapestre költözött és jelenleg is ott tartózkodik.

— Letartóztatott kerékpártolvaj. Bendea György, 20 éves galsai származású fiatalembert előállították a rendőrségre, mert egy óvatlan pillanatban ellopta Bradea Traian aradi lakos kerékpárját. A bioklotolvaj ellen az eljárás megindult.

— Véres verekedés Aradon. Kamler János, 27 éves Str. Consistoriului 27. szám alatti lakos vasárnap délután az egyik külvárosi kocsmában ittas állásban összeverekedett régi haragosával, Csányi Lajos sofförrel. A verekedés során Kamler Csányit agyba-főbe verte. A verekedő ember ellen a rendőrség megindította az eljárást.

**Aradon megnyíló mozihoz
kevés pénzzel
társ kerestetik.**

Ajánlatok: „MOZI” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába küldendők. 3697

— Letartóztatott egy ékszertolvajt Aradon. Korobán István aradi szabómester tegnap feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes több ezer lej értékű ékszert lopott tőle. A rendőrség részéről Sava detektív megindította a vizsgálatot és rövidesen sikerült is a tolvajt előállítani Darabuti Lukrécia, 22 éves dévai származású nevelőnő személyében, aki Korobánnál volt alkalmazva. A tolvaj nevelőnőt letartóztatták és ma átkísérték az ügyészségre.

— Három autókarambol történt vasárnap Aradon. Végzetessé válható karambol történt tegnap a Batthyány-uccában. Striffler Ferenc ismert aradi tornatanár fivére autóját vezette. A Szondy-patika mellett eddig még meg nem állapított okból az autó összeütközött egy konflissal, amelyet Trif István vezetett. Az összeütközésből kifolyólag a kocsis utasai közül özvegy dr. Lengyel Sándorné és Kreis Eleonora kisebb sérüléseket szenvedtek. Kiseb karambol történt vasárnap délután a Fábian- és Révai-uccák sarkán is, ahol egy budapesti 29166. számú autó összeütközött a 19. számú bérkocsival. Sérülés nem történt. Mindkét ügyben a vizsgálat megindult. Ugyanígy karambol történt tegnap a Deák Ferenc-ucca főuti sarkán, ahol az Arad 1319. számú autó este nyolc óra körül összeütközött a 118. jelzésű konfliskocsival. A karambolnak komolyabb következményei nem voltak. A rendőrség mindhárom ügyben megindította a vizsgálatot.

Aselyemnyakkendők festéséért perelt egy aradi festőcég

Amikor a nyakkendőgyárnak nincs pénze a selyem festésére.

Bonyolult ügyet tárgyalt ma az aradi törvénszék. Az ügy főszereplője Katz Leó nagyváradi kereskedő, aki nagymennyiségű selymet adott át az aradi Müller J. és Fia kelmefestő-cégnek, azzal az utasítással, hogy azokat az általa meghatározott színekre fessék be. A megfestett selymeket azután Kossik József aradi lakosnak kellett volna kiadni, hogy nyakkendőket készítsen belőlük. A Müller-cég a megfestett selymeknek csak egy részét szolgáltatotta ki Kossiknak, míg a nagyobbik rész kiadását megtagadta.

Az ügy a törvénszék elé került, ahol a Müller-cég igazolta, hogy Katz Leó 4700 lejel tartozik a selymek festési árának fejében s mivel az adósságot kifizetni hajlandó nem volt, a cég megtagadta a selyem kiadását. A törvénszék ezen az alapon megítélte a festő-cég követelését, a perköltségekkel együtt.

— Horthy kormányzó lemondott tiszteletdíjának tíz százalékáról. Budapestről jelentik: A Magyar Távirati Iroda illetékes helyen nyert értesülése nyomán közli, hogy Horthy Miklós, Magyarország kormányzója évi tiszteletdíjának 10 százalékáról, 18 ezer pengőről lemondott. A kormányzó elhatározásával azt kívánja dokumentálni, hogy a mai nehéz gazdasági helyzetben teljesen együtt érez a nemzettel és osztolni kíván annak nélkülözéseiben is.

— Letartóztatott német kommunisták. Berlinből jelentik: Freiburgban a mai napon két kommunista városi tanácsost őrizetbe vettek. A kommunista városi tanácsosok: Engel és Trefeisen nyílt kommunista propagandát üztek. Kihallgatásuk után lakásukon számos államellenes, izgató tartalmu röpiratot találtak. A vizsgálat megindult.

Még olcsóbb lett a fotócikk!

Packfilmek és lemezek minden nagyságban mélyen leszállított árakon. Kizárólag elsőrangú gyártmányok. Bővebb ismerlelő árjegyzék ingyen.

BLOCH H. fotóház Arad.

— Öngyilkos lett egy kisjenői földbirtokos. Kisjenőről jelentik: A község társadalmát megrendítő öngyilkosság foglalkoztatja. A kisjenői társadalom egy köztisztületben álló, általánosan ismert tagja. Hirsch István öngyilkos lett. Hirsch tegnap délután 3 óra tájban felakasztotta magát a faskamrában. Az öngyilkos fia délelőtt Szalontára utazott. Az idős ur megebédelt és visszavonult a hálószobába. Házvezetőnöje délután 5 óra körül keresni kezdte és hosszas kutatás után, amikor a faskamrába ment, megröpkedett, hogy gazdája a falban lévő szegre felakasztotta magát egy függőzsínnyel. Az öngyilkos fia délelőtt Szalontára utazott. Az idős ur megebédelt és visszavonult a hálószobába. Házvezetőnöje délután 5 óra körül keresni kezdte és hosszas kutatás után, amikor a faskamrába ment, megröpkedett, hogy gazdája a falban lévő szegre felakasztotta magát egy függőzsínnyel. Az öngyilkos fia délelőtt Szalontára utazott. Az idős ur megebédelt és visszavonult a hálószobába. Házvezetőnöje délután 5 óra körül keresni kezdte és hosszas kutatás után, amikor a faskamrába ment, megröpkedett, hogy gazdája a falban lévő szegre felakasztotta magát egy függőzsínnyel.

— Erős, vérbő, kövér emberek számára a természetes „Ferenc József“ keserűviz naponként való ivása a legkisebb erőlködés nélkül könnyű és rendes bélműködést biztosít. Számos szakorvosi jelentés bizonyítja, hogy a Ferenc József viz szív- és idegbajosoknak, vese- és cukorbetegeknek, valamint köszvényben és csuszban szenvedőknek is nagyobb jót tesz s ezért méltán megérdemli a legmelegebb ajánlást. A Ferenc József keserűviz gyógyszerházakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— A Zsidókórház sorsjáték főbb nyereményei. Kolozsvárról jelentik: Tegnap délután folyt le a Zsidókórház sorsjáték harmadik húzása, melyben a főbb nyeremények a következők: 2000 lejt: 10634, 14101, 37800, 38149, 71789, 80731, 82903, 105910, 136493, 44654.

Conrad Veidt és F. Malgrat

temesvári francia konzul személytelen közelharca Aradváros vezetősége előtt a Kulturpalota szombatesi előadásáért — Mit csinálnak szombaton este Arad kereskedői..?

Régóta nem volt olyan mozgalmas Arad művészeti közéletének egy hete, mint amilyennek a jelenlegi hét ígérkezik. A Liszt Ferenc-Egylet hangversenye, Harry Liedtke, a budapesti Kis Kabaré-társulat, Enescu György, a világhírű román hegedűművész vendégszereplése, a magyar színház operett-együttesének szeszonyító előadása: mind erre a hétre zsúfolódik össze és hogy még eleve nebb legyen a kiemelkedő értékű művészi események száma, a hét végére jelezte érkezését Aradra Conrad Veidt is, akit a mozifilmekről volt alkalmunk megismernie Arad közönségének is.

Conrad Veidt aradi vendégszereplésének időpontja még mindig nincs meghatározva. Képviselője, Róna Dezső volt aradi szingizgató ma délelőtt ez ügyben megjelent a városi házban és bejelentette Radu Cornel dr. intérmár-bizottsági elnököt, hogy szombatra, vagy vasárnapra szeretné megkapni a világhírű berlini színművészt számára a Kulturpalota nagytermét. Szombaton este már meg is kapta napokkal ezelőtt a Kulturpalota termének használati jogát, de kiderült azonban, hogy ugyanerre az estére a temesvári francia konzul, F. Malgrat is kérte a termét, mivel az aradi Kereskedelmi és Iparkamara égisze alatt előadást kíván tartani Arad kereskedő-társadalmára számára Franciaország iparáról és keres-

kedelméről és természetszerűleg az értékes előadás iránt igen nagy érdeklődés nyilatkozik meg. F. Malgrat, a temesvári francia konzul és Conrad Veidt, a berlini jellemszínész így találják tehát egymással szemben magukat az aradi polgármesteri hivatalban, anélkül, hogy erről még egyáltalán tudomást szerezhettek volna. Róna Dezső azzal védte a szombat esti előadás érdekeit, hogy Arad kereskedői ezen a hétvégi estén ugyanis későn zárnak és a kasz-százalattal vannak elfoglalva, tehát nagyobb érdeklődésre volna kilátása a temesvári francia konzulnak, ha vasárnap tartaná meg vetített képekkel kísért előadását és átengedné a termét Conrad Veidtnak. Ő amennyiben csak a kereskedők — feleségeire számít... Amennyiben erre sikerül megnyerni a konzul hozzájárulását is, úgy a nagy hírű német filmszínészt rábeszéli arra is, hogy hétfőn este valamelyik aradvárosi moziban lépjen fel — az aradi munkanélküli segélyakció javára.

Radu dr. a csábító ajánlatra intézkedett, hogy megkérdezzék a temesvári francia konzult: hajlandó-e elfogadni Róna Dezső érvelését...? Amennyiben ez bekövetkezik, úgy Arad mozilátogató közönsége külön élményre lesz a mozivászon — előtt látni a hírnévre sűrű, a Schellenberg testvérek, a Prágai diák, az orvos, aki ölt és IV. Henrik eleven hősét. Az ügyben minden valószínűség szerint holnap lesz döntés.

— Borzalmas hajókatasztrófa. Athénből jelentik: Ma este megrázó szerencsétlenség történt a görög szigetcsoportokon. Kythnos szigetének partján egy eddigelé még ismeretlen nevű és rendezetiségű, de valószínűleg görög kiránduló-hajó hajótörést szenvedett. A hajónak 13 utasa volt, amelyek közül a kapitány és három utas a sülyedő hajóval együtt a tengerbe veszttek.

— Incidens egy aradi orvos és egy rendőrtiszt között. Botrányos jelenet játszódott le a napokban az aradi rendőrségen. Az incidens szereplői egy törvénszéki orvos és egy szigürancakomiszár. A törvénszéki orvos egy exhumálási jegyzőkönyvet készített és eközben éles szóváltás támadt valamely fölötte a komiszárral. A szóváltás tamyira kiélesedett, hogy a komiszár végül is az orvostól azt a kijelentést tette, hogy nincs is rendes szakértettsége. A kijelentés természetesen nagy felháborítást keltett, az orvos az ügyről jelentést tett feletteseinek és az esetnek állítólag fegyelmi ügy lesz a folytatása.

— Wizo. Ma hajtkor vita-députán „Az ifjúság jövőjéről“. Vendégeket szívesen látunk.

— Teljesen felkészülten várja a mai bemutató hangversenyt a Liszt Ferenc-zenekar és a „Melódia“ dalkör. A Kulturpalotának kellemsen fűtött nagyterme — az elővételeiben elfogyott jegyek tömegét tekintve — bizonyára kis-szinynek bizonyul s a tegnapi este megtartott főpróbából ítélve, a közönség a legkellemesebb benyomásokkal távozik az estélyről. A magyar zeneköltészet legkiválóbb alkotásaiból összeállított műsorban a rendező egyesületeken kívül Tátray Kornélia hangversenyzenekesnő, Fiedler Klára gondolkalművésznő is fellépnek. A műsor fél 9-kor kezdődik, kevés számú jegyről még gondoskodni lehet az esti pénztárnál, fél 7-től kezdve.

— P. Paál Aranka tánciskolájában (Krispin-terem) új tánckurzus ma este 9 órakor kezdődik. Csütörtökön este Valkai Károly timsóarai táncmesterral bemutatja az új táncoklat.

— „Amikor az emberek azt mondják, hogy évek óta kompakészodésük van anélkül, hogy az nekik ártana — nyugta előtt dicsérik a napot“, ez a véleménye egy híres specialistának. A fejkoppa a hajhullás okozója, amit a Pixavon Shampoo (1-ra 2 mosásra 10 lej és folyékony Pixavon (1-ra 2 mosásra 28 lej, 2—3 mosásra) használata által meg lehet akadályozni.

Az aradi Munkásotthon ismét a munkásság birtokába jutott

Az országos szaktanács megvásárolta az épületet.

A mintegy három éve bezárt Munkás Otthon ismét a munkások birtokába jutott. Mint ismeretes, 1928. áprilisában súlyos összeütközés volt Temesvárott a munkásság és a rendőrség között, aminek következtében az akkori kormány országszerte bezáratta a munkásotthonokat és így az aradi is.

A Munkás Otthon vezetősége a bezárás idejében a radikális, ugynevezett egységes-párti frakcióból került ki. Ez a vezetőség működésének ideje alatt 450 ezer lejt vett a Munkás Otthon épületére. A kölcsönt egy aradi bank utalta ki és a pénztintézet, miután a kölcsönzött összeget fizetni nem tudta, az otthon bezárása után elérverezte a házat. Az árverésen vevő hiányában a bank megvásárolta az épületet. A romániai szociáldemokrata szervezetek bucaresti-i Országos Szaktanácsa nemrég határozatot hozott, amely szerint az aradi munkásság kérésére visszavásárolta az aradi Munkás Otthon épületét 600 ezer lejért. A vételár egy részét most fizetik ki, míg a többit éri részletekben törlesztik.

— Betörés Mikalákán. Spoi Florea mikalakai gazdálkodó ma délelőtt feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik az éjszaka betörték lakásába és onnan mintegy 50 ezer lej értékű ruhaneműt és ékszert vittek el. A vakmerő betörők kézrekerítésére az aradi rendőrség erélyes nyomozást vezetett be.

— H. Sziklay Gizi Str. Cercetasilor (Szent Pál-uccai) tánciskolájában november hó 4-én új táncoklat kezdődik.

— A „Korunk“ novemberi száma. A Kulturkrónika, Szemle, Disputa és Folyóirat szemle rovatokban huszonöt kisebb cikket talál az olvasó. A „Korunk“ előfizetési ára egész évre 860, felvéve 460, negyedévre 250 lej. Mutatványszámot igényel küld a „Korunk“ kiadóhivatala: Cluj-Kolozsvár, Str. Regala 16.

— A „Borszem Jankó“ friss száma derűt és jó kedvet hoz ebbe az elborult világba. Gazdag tartalma őszinte és mulatságos. Ezenkívül számos aktuális vicc, adoma és illusztráció. Molnár Jenő remek lapjának egyes száma 15 lej.

SPORT KÖZLÖNY

Az Olimpia az Unirea feletti győzelme után ismét a tabella élére került

Csak nagy nehezen és szerencsével vitte el mindkét pontot az AAC az ATE-től — Eldöntetlen a Transilvania—Tricolor-mérkőzés —

Mivel a Gloria—AMTE bajnoki mérkőzést a multhétre előrevitték, így ezen a vasárnapon csupán csonka forduló bonyolítottak le. Meglepetés mentes volt ez a vasárnap, mindenhol favoritok, illetve a papírforma győzött. Az AAC győzelmét az idei szezonban még veretlen ATE ellen szerencsés körülmények közrejátszása mellett érte el. Várható volt az Olimpia győzelme is ami be is következett, annak ellenére, hogy az Unirea igen szívósan védekezett. A forduló harmadik elsőosztályú meccse a Transilvania és Tricolor csapatai között eldöntetlen eredménnyel végződött. A játék ugy indult mintha a Tricolor biztos lenne a dolgában és csupán csak a gólarányon mulik, hogy

milyen különbséggel győz. A Tricolornak egyhitő körülmény az, mely szerint már a mérkőzés elején *Gencinger* lesérült és kiállt, így a csapat a mérkőzés nagy részét 10 emberrel küzdötte végig. A vasárnapi forduló után a bajnokság állása a következő képet mutatja:

1. Olimpia	4	3	1	—	10	3	7
2. Gloria	3	3	—	—	10	2	6
3. ATE	3	2	—	1	11	2	4
4. AMTE	4	2	—	2	18	10	4
5. AAC	4	2	—	2	5	7	4
6. Transilvania	4	1	1	2	5	11	3
7. Tricolor	4	—	2	2	4	19	2
8. Unirea	4	—	—	4	4	13	—

Győzött a szerencsésebb AAC

AAC—ATE 2:1 (1:0)

Nívótlan játék keretén belül mérkőzött meg a két csapat az AAC pályán a bajnoki pontokért, amelyet sikerült az AAC-nak elvinni a tornász csapatától. Az őszi szezonban első vereségét szenvedte el a tornászok csapata, így az eddigi előkelő második helyről a harmadik helyre csúszott le. Az első percben már *Mondek* gólba fejelei *Auer* beadását. Az AAC csapata támadást-támadásra halmoz, eredményt a féldíő végéig mégsem sikerül elérniük. Szünet után az ATE a többet támadó frontba is van de a puhán játszó csatárai nem tudnak mindjárt eredményt elérni, amiben nagy része van az AAC kapusának is aki több ízben sikeresen lépett közbe. A tornász csapat támadásainak csak a 28 percben van eredménye, amikor is a védők hibájából *Katiz Hegyenliti*. A győzelmét jelentő gólt az AAC-nak sikerül elérni a 36-ik percben kapu előtti kavardásból *Auer* révén. A mutatott játék alapján inkább eldöntetlen eredmény felett volna meg jobban. Bíró: *Polarécki*. A győztes csapatban csupán *Gencsi*, *Auer* és *Ködmön* játéka említhető meg, míg az ATE-ban *Lingurar* és *Bellai* emelkedtek ki.

Tricolor—Transilvania 1:1 (1:0)

A két csapat játéka kemény és izgalmas sportot nyújtott. *Gencinger* sérülése miatt a Tricolor csapata csak 10 emberrel játszott és dacára annak, hogy sok helyzete volt a győzelem behozására ezt mégsem tudta keresztülni vinni, mert csatárai főleg *Pomacsek* lövéseit nem kísérte szerencse. A Transilvania észszerű, lelkes játékkal ki tudta egyensúlyozni a Tricolor rutinját és így a látottak alapján az eredmény reálisnak mondható. A vezető gólt a Tricolor éri el *Borlodán* révén amire a Transilvania csak a második féldíőben tud válaszolni Bódi góljával. A Tricolorban *Hönig* és *Risztni* míg a Transilvaniában a közvetlen védelmen kívül *Gábor* II. és *Bódi* nyújtott kiváló. *Macian* bíró elnéző volt a durvaságokkal szemben.

Olimpia—Unirea 3:0 (1:0)

Az Olimpia csak a kapuelőtti határozottságával multa felül a nálánál lelkesebben játszó Unireát. A játék nívótlan csapkodásokban bővelkedett és mindvégig unalmas volt. Ellenére annak, hogy az Olimpia ez alkalommal nagy erényét a lelkesedését nem tudta a játékba belevinni mégis megérdemelte a két pontot. Változatos mezőnyjáték után az Olimpiának *Barbu* I. beadásából *Comlosan* megszerzi a vezetést. Szünetig mezőnyjáték folyik minden eredmény nélkül. Ujra kezdés után már a 2-ik percben *Barbu* I. Ujj hibájából növeli a gólléont. A 35-ik percben *Heretiuk* faultolja a földön fekvő *Kiss* kapust amiért a kiállítás sorsára jut. A 44-ik percben *Dokmány* gólija beállítja a végeredményt. Az Olimpiában a két *Várfasi* és *Barbu* II. játéka volt kifogástalan, a többiek szokott formájukon alul szerepeltek. A

vesztes csapatban *Tausch*, *Kitzinger* és *Medgyesv* tudásuk legjavát nyújtották. Bíró: *Goicea*.

II. osztályú bajnokság

Bicskázás a Titanus—Banatul-mérkőzésén. — Csak a RAC győzött nagy gólarányban, a többi mérkőzések eldöntetlenül végződtek.

A másodosztályú bajnokságban vasárnap teljes forduló bonyolítottak le, amely fordulónak érdekessége az, hogy a RAC—Victoria mérkőzést kivéve, minden meccs eldöntetlenül végződött. A Banatul—Titanus mérkőzésén a hangulat erősen izzó volt. Befejezve a játékot, nagy botrány keletkezett az ujaradi Titanus pályán, amelynek szenvedő hőse *Mágori* határbíró lett. Ugyanis a következő eset történt: Amikor *Mágori* határbíró elhagyta a pályát a Banatul sztárosa utána ment és zsebkiésével homlokra szurta a gyanútlanul haladó *Mágori*. Szerencsére a zsebkiés nem sértette meg a bíró szemét. Értesülésünk szerint a sztáros ellen megteszi a bünvádi feljelentést a bíró. He lyesen tenné a disztrikt, ha a magáról megfélekezett sztárost örökre eltíltaná mindenemü sportműködéstől.

RAC—Victoria 5:0 (1:0) A pécskai csapat első bajnoki győzelmét aratta vasárnap, még hozzá nagy arányban, mégsem tudott elkerülni az utolsó helyről. Az otthonában játszó pécskai legénység meglepetésre nagy gólarányú győzelmet aratott. Gólszerzők: *Jaczky* (4) és *Kiss*. Bíró: *Husztik*.

Vointa—Hakoah 0:0. A két csapat találkozása eldöntetlen eredménnyel végződött. A mérkőzésen a Vointa támadott többet, egy 11-eshez is jutott, de mégsem tudta legyőzni a jól védekező Hakoah. Bíró: *Muntean*.

Egyetértés—AVMSE 3:3 (3:1) Egyenlő erők küzdelme eldöntetlenül végződött. A mérkőzést délelőtt játszották le a Tricolor pályán Vidák bíráskodása mellett. Góloztak: *Bulik*, *Kovács* és *Ciu puliga* illetve *Lupu*, *Ipacs* és *Haubenreich*.

Banatul—Titanus 2:2 (1:1) A Banatul nagyobb rutinu játékát ellensúlyozni tudta a Titanus lelkesedése. *Hedrich* és *Visoiu* illetve *Morschl* és *Magold* 11-esből voltak eredményesek. Bíró: *Szabó J.*

Juventus—Soimi 1:1 (0:0) Erős iramu szép játék keretében a csapatok megosztották a pontokon. A vezetést Béke szerzi meg a Juventusnak 11-ből, amire *Marcov* gólija a válasz. Bíró: *Vulpe*.

O Ifjúsági bajnokság I. osztály. ATE—AAC 3:2 (0:0). Bíró: *Gábor*. Góllövők: *Perzolt*, *Heller*, *Körösladány*, illetve *Párducz* (2), *Steinbrecher*. AAC-játékos kiálltva. Olympia—Unirea 3:0 (3:0). Bíró: *Hönn*. Góllövők: *Ilics* (11-esből), *Lepis* és *Egedi* II. Tricolor—Transilvania 4:3 (3:1). Bíró: *Ipsilanti*.

II. oszt. Ifjúsági bajnokság. Titanus—Banatul 6:1 (1:0). Bíró *Barta*. Vointa—Hakoah 6:0 (3:0). Bíró *Békési*.

Szövetségi mérkőzések. AAC—ATE 3:2 Bíró *Schneider*. Góllövők: *Pálincás*, *Kelli*, *Ince*, illetve *Probst* és öngól. Unirea—Hakoah 3:0 (1:0). Bíró *Vidák* II. Banatul—Transilvania 5:0 (2:0). Bíró: *Varga*.

Vidéki eredmények.

Nagy botrány a váradi NAC—Crisana meccsen

Várad: NAC—Crisana 4:0 (1:0). Barátságos mérkőzés keretében találkozott a két csapat, mégis nagy botrány tört ki a befejezés előtt. A botrány előzménye a következő: A II. féldíő 44-ik percében *Csonka*, a Crisana játékosa megpofozta *Kádárt*, a NAC fedezetét, akit még *Szabó* és *Máté* szintén Crisana játékosok is megrugdaltak. Ezután *Romanescu* az atléták hátvédje is belekeveredett a verekezésbe, majd a közönség betódult a pályára és általános verekezés kezdődött, melynek még a pályára rohanó rendőrség sem vetett véget. A győztes csapat góliait *Rónay* (3) és *Kovács* szerezték.

Temesvár: TMTE—Kinizsi 4:2 (3:2) A munkás együttes csak nagy szerencsével tudta maga alá gyűrti jó képességű ellenfelet. Gólijai közül kettőt 11-ből, egyet szabadrúgásból s egyet *Stockschläger* egyéni akciója révén ért el a győztes csapat. A gólok sorrendje a következő: *Steiner*, *Zelenák*, *Buza*, *Buza*, *Schreier*, *Stockschläger*, *Biró*: *Krausz*.

Rapid—Kadima 2:0 (1:0) A tervszerűtlenül játszó *Kadimát* megérdemelten győzte le a gyorsan és lelkesen játszó *Rapid*.

Banatul—Ilsa 2:0 (1:0) A Banatul győzelme meglepetés.

Resica: UDR—TAC 3:2 (2:1) A resicai csapat győzelmét *Botlik* TAC hátvéd öngóljából érte el, ugyanis 2:2-re állt a játék amikor az öngól eldöntötte a mérkőzés sorsát.

Külföldi eredmények

O Ferencváros—Hungária 4:2 (1:0) Az örök derby 20.000 főnyi közönsége abban a tudatban ment ki a pályára, hogy a Ferencváros a nagy favorit. A mérkőzés azután a papírforma diadalát hozta, mert a favoritcsapat fölünyes biztonsággal győzött. Ahogy győzött, az nem volt mindennapi látvány. Öreg futballrókák hiába törték a fejüket, hogy mikor láttak utoljára ilyen egyoldalú derbyt, amelyben egyik csapat annyival jobb, mint a másik? A Ferencváros hatalmas formában dolgozott és ha csatársora ki tudja használni nagy fölünyét, akkor a Hungária nem szabadul olyan könnyen. A gólok a következő sorrendben estek: I. féldíő 43. percben *Takács* II. A II. féldíő 30. percben szintén *Takács* II., a 17. percben *Turai*, a 20. percben *Tukos*, a 31. percben 11-esből *Barátky*, a 42. percben *Sárosi* 11-ből.

O Ujpest—Budai „11” 3:1 (3:1) Az Üllői-uton a derbyközönség előtt nagy meglepetésre teljesen egyenrangú ellenfele volt a lelkes Budai „11” a bajnoksapatnak és kis szerencsével ez az eredményben is mutatkozhatott volna. Az Ujpest nyolc napon belül már a harmadik mérkőzését játszotta úgy, hogy győzelemmel a fáradsággal is magyarázható. A győztes Ujpesti góliait *Auer* (2) és *Török* szerezte, míg a budai csapat vigaszgólját *Polgár*.

O Kispest—Bocskai 1:1 (1:1) A Bocskai multheti Ujpest ellen produkált játékaéhoz képest formán alul szerepelt, annak ellenére is megérdemelte volna a győzelmet, azonban csatárai a kissé erőszakosan játszó kispesti védelemmel szemben látszóan kimélték magukat. A 10:4 kornerarány is a Bocskai fölünye mellett bizonyít. A Kispestben csak a közvetlen védelem játszott kifogástalanul. A Kispest a 7-ik percben *Lukács* révén megszerzi a vezetést. Öt percre rá kiegyenliti a Bocskai *Mátéfy* lövéséből. Szünet után a Bocskai állandó fölünyben van és a Kispest csak úgy tudja megakadályozni a debreceni gólokat, hogy minden játékos védelemben szorul.

O III. kerületi FC—Vasas 4:2 (2:0) A mérkőzés az erőviszonyoknak megfelelően az óbudaikai biztos győzelmével végződött. A győztes csapat minden részében jobb volt ellenfeleénél. A védelemben elsősorban *Werner* nagyszerű játéka magaslott ki. A fedezetsorban *Beretvás*, míg a csatársorban *Fenyvesi* nyújtott pompás játékot. A Hungáriától elszereződött *Hauer* még nem tudott beilleszkedni az új környezetbe. A Vasasoknál ismét *Szamere* és *Kosztá* jó játéka tűnt ki, míg *Fogl* II. sokat vesztett gyorsaságából, *Bereczky* pedig katasztrófálisan rosszul védett.

Kétszáz hold föld eladásának bonyodalmái az aradi törvényszék előtt

Négyszázezer lejt lefoglaltak az államkincstár javára.

Az aradi törvényszék és az aradi pénzügyigazgatóság érdekes ügyben foglalt le az államkincstár javára 400.000 lejt. A foglalás előzményei a következők:

A Magyar Jelzálog és Hitelbanknak Kerülő község határában több mint 1000 hold birtoka volt. Az impérium átvétele után a kerülősi bank lett a jelzálogbank jogutódja és mint ilyen eladott a kisajátított földekből 200 holdat négy kerülősi gazdának 400.000 lejtért. A békeszerződés értelmében ezeknek a birtokoknak vételárát a román állam teljes egészében megtérítette a Magyar Jelzálog és Hitelbanknak, mindazon esetekben, amidőn a vásárló kijelentette, hogy a vételárral még tartozik a magyar pénzügyigazgatásnak. A szóbanforgó 400.000 lejt vételárát az államkincstár már kifizette a Jelzálog és Hitelbanknak, amelyet a vevők azonban a jogutódnak, a kerülősi banknak akartak kifizetni. Mivel az erre vonatkozó értesítés az ügyre vonatkozó összes iratokkal most érkezett le a pénzügyigazgatósághoz, ennek alapján a pénzügyigazgatóság megkezdte az aradi törvényszékkel, mellyel egyetértőleg most lefoglalták a 400.000 lejt s az aradi pénzügyigazgatóság pénztárához szállították be. Errevonatkozólag kérdést intéztünk Glava Györgyhez, az aradi pénzügyigazgatóság ny. helyettes igazgatójához, aki a következőket mondotta:

— A lefoglalás most történt meg, amely annak a konvenciónak értelmében történt, amely a békeszerződés alapján a román állam és a Magyar Jelzálog és Hitelbank között jött létre. A földbirtok vételárát az adósok vallomása alapján a román állam már teljes egészében kifizette a magyar pénzügyigazgatásnak és így az újabb eladások vételára már a román kincstár javára történik.

— A mostani eset nem csupán szóványos jelenség, mert közel háromszáz hasonló ügy van, amelyre vonatkozólag a kincstár most kezd a behajtási utasításokat kiadni. Ezek a földbirtokok legnagyobb részét magyar pénzügyigazgatás tulajdonait képezték, amelyek az ellenértéket már megkapták s így az utólagos tranzakció alkalmával fizetendő összeg már a kincstár javára kerül befizetésre. A közeljövőben tehát mindenütt lefoglaljuk az ilyen módon esedékes összegeket, ami természetesen Arad megyében több millió lejt tesz ki.

Alpár Gitta nyilatkozik a meg nem történt házasságáról

Az elmúlt héten az egész világsajtót bejárta a hír, hogy Alpár Gitta férjhez ment Gustav Frölichhez, a neves mozziszinészhez. Pár nap múlva kitudódott, hogy a házasságkötés nem történt meg.

Felkerestük Alpár Gittát, aki a következőket mondotta válaszára a házasságáról:

— Ugy volt, hogy válóperem a múlt hét folyamán eldőlt és én mindenkinek elbeszéltem, hogy a válóper befejezése után pár nap múlva Frölich felesége leszek, mert a diszpenzációt már megszereztük. A választ azonban még mindig nem mondotta ki a bíróság és ezért még egy kis ideig várniunk kell. Sokáig azonban már nem, legfeljebb hetek kérdése a dolog.

— Természetesen a házasságkötés után is tovább jártam a Dubarryban, melynek tegnap volt a 75-ik előadása. Az eddigi 75 előadásból mindössen zsúfolódott házak voltak és az igazgatónak szerint még ötvenszer fog körülbelül menni a darab. Akkor egy hétig pihenek és január 4-én kezdem meg első filmem munkálatait. A filmet kettenk számára irták, én egy asszonyt játszom, aki sok viszontagság után megtalálja azt a férfit, akit szereti s aki szereti... (Akár csak az életben.) A film zenéjét Brodsky Miklós csinálja.

Sürgöny érkezik. Valaki elkészítve gratulál még nem történt házassághoz.

Az aradi cserkészek vasárnapi gyűlésén tiltakoztak az egységesítés terve ellen

A tiltakozó javaslatot a központi cserkész-szövetség elé terjesztik — Elhalasztották a döntést —

Megírtuk, hogy az aradi cserkész-kohorsz vezetősége azzal a tervvel foglalkozik, hogy a katolikus és zsidó cserkészegyesületeket a román cserkészcentrióval egyesítse. Az utóbbi időben ugyanis különböző koholt vádak láttak napvilágot, amelyek mind oda vonatkoztak, hogy az aradi kisebbségi cserkészcsapatok nemzeti propagandaeszközök és hogy a hátramenti városokban az állambiztonságot veszélyeztetik ezeknek a cserkészegyesületeknek az önálló működése. Lapunk ezzel egyidejűleg leköszölte a szóbanforgó kisebbségi cserkészegyesületek vezetőinek a nyilatkozatát, akik erősen tiltakoztak az alaptalan vádak ellen és egyben rámutattak azokra a hátrányokra, amelyekkel a centriók egységesítése járna.

Az aradi cserkészvezetőség vasárnap gyűlést tartott a Iosif Vulcan gimnázium épületében, amelynek célja az egységesítés problémájának a megtárgyalása volt. A gyűlés nem járt azzal az eredménnyel, amitől a kisebbségi egyesületek vezetői joggal tartottak, vagyis a centrióm indokolatlan egybeolvasztásával. A közvélemény elé került nyilatkozatához járultak ahhoz, hogy a cserkészkohorsz vezetőségét sikerült jobb belátásra bírni ebben a kérdésben és az egységesítés terve helyett más, célszerűbb javaslatok kerültek napirendre.

A vasárnapi cserkészgyűlésen dr. Ispravic kohorszparancsnok elnökletével mind a három centrió vezetősége résztvett. A gyűlésen azonnal a szóbanforgó problémának a centriók egységesítésének megtárgyalására került a sor és Ispravic dr. megkérte a centrióparancsnokok véleményét arravatkozólag, hogy miképpen kényszerítik el a cserkészreorganizálásának lehetőségét. A két kisebbségi cserkészegyesület vezetői egyértelműleg a három testvéregyesület egybeolvasztásának indokolatlan voltát hangsúlyozták és rámutattak arra, hogy az egyesületek közötti kapcsolatokat közös ünnepélyek, gyakorlatok és kirándulások rendezésével kellene kimélyíteni. A gyűlésen végül úgy határoztak, hogy a kisebbségi egyesületek javaslatait felterjesztik a központi cserkészszövetség vezetőségéhez, az egységesítés kérdésének megtárgyalását pedig elhalasztják.

Mint értesülünk, a bucaresti-i cserkészszövetségnek a felterjesztett javaslatokra előreláthatólag szombatig megérkezik a válasz és ebben az esetben vasárnap ismét gyűlést tartanak az aradi centriók. A kérdés végleg megoldása elé az érdekeltek nagy érdeklődéssel tekintenek.

Kalandos foglalás az aradi pénzügyigazgatóságon

és a foglalás bonyodalmái — Évek óta fekszik a lefoglalt félmillió lej, nem lehet hozzányulni — A pénzügyigazgatóság kéri a foglalás feloldását

Rendkívül érdekes előzményű beadványt továbbított ma az aradi törvényszék az igazságügyminiszteriumhoz. A beadvány három példányban készült, amelyek közül egyik a hadügyminiszteriumhoz, míg a másik a pénzügyminiszteriumhoz volt címezve.

Évekkel ezelőtt Pop szállító félmillió lej értékű takarmányt szállított a hadseregnek. A leszállítást követő hetekben megjelent az illetékes ezredparancsnokságnál, ahol azonban az átvett takarmány árának kifizetését azzal tagadták meg, hogy ahhoz a hadügyminiszterium előzetes jóváhagyása szükséges. Pop ekkor Miclea Sever dr. utján keresetet adott be a hadügyminiszterium ellen, a pert meg is nyerte és ennek az alapján Ciupuliga végrehajtó megjelent az aradi pénzügyigazgatóság főpénztáránál, ahol kalandos körülmények között foglalta le a félmillió lejt. A főpénztáros ugyan bezárta a pénztárszobát, az ugyanabban a helyiségben dolgozó tisztviselő íróasztalának fiókjában azonban oda volt készítve közel egy millió lej, amelynek egy részét már átszámolta és szallagozta is. A végrehajtó az íróasztal fiókjában természetesen felfedezte a pénzt, amelyből 500 ezer lejt lefoglalt és a felperes javára nyomban letétbe is helyezte a pénzügyigazgatóság főpénztáránál. A letétjegyet azután Miclea Sever dr. vette magához addig, amíg a formalitások elintéződnek és hozzájut ügyfele pénzéhez. A szállító azonban fölutasított Bucarestbe s a hadügyminiszteriumnál lévő összeköttetésének kihasználásával levonás nélkül ott kapta meg az általa követelt összeget. Amidőn a pénzügyigazgatóságnál lefoglalt összeg ügyében az aradi törvényszék döntött, a pénzügyigazgatóság már értesítést kapott a pénzügyminiszteriumon keresztül a hadügyminiszteriumtól, amelyben értesítette, hogy a szállításért járó pénzt a hadügyminiszterium közvetlenül fizette ki.

Ezzel azonban nem nyert elintéztést a lefoglalt félmillió lej ügye. A bíróság ugyanis erősen foglalta le a tekintélyes összeget, amely még ma is a pénzügyigazgatóság főpénztárá-

nál fekszik, anélkül azonban, hogy ahhoz lehetne nyulni. Viszont a rendes jogi for. betartása nélkül a foglalást nem oldják ameddig erre vonatkozólag újabb intézkedés nem történt. A beadványban a félmillió lej foglalás alól feloldását kérte a pénzügyigazgatóság az igazságügyminiszteriumtól s ebben az értekezésben az erre vonatkozó kérelmét az ügy előbbi tisztázására eljuttatta a hadügyminiszteriumhoz és a pénzügyminiszteriumhoz is.

Az aradi betörőbanda orgazdája rendőrkezen

Bűnjel a kalapbélésben

Beszámoltunk arról, hogy az aradi rendőrségnek hosszú, fáradtságos nyomozás után sikerült kézrekerítenie azt a vakmerő betörőbandát, amely az utóbbi időben sorozatos betöréseket követett el. Ez a betörőbanda, amelynek vezetői Rus József és Nedelcu József rovtomultu betörők, követték el a nemrégiben Avedik Árpád Kossuth-uccai dohánytőzsdéjében történt legutóbbi nagyszabású betörést is.

A rendőrség gyanította, hogy a kézrekerített betörőbanda névsora nem teljes és még egy orgazdának kell lennie, minthogy a dohánytőzsdéből ellopott okmánybélyegek és dohányárak javarészt nem sikerült megtalálni. A gyanúsított Mórica József Str. Soarelul 5. szám alatt lakó cukorkaárus azonban állhatatosan tagadott. Tegnap Mórica Józsefet előállították és kihallgatása alkalmával megmotozták. Ennek során meglepő felfedezést tettek. Mórica kalapjának bélésében egy cédulát találtak, amely az őrizetben levő Rus József juttatott el Móricahoz vadházastársa számára, akinek részletes utasításokat ad a lopott holmikkal kapcsolatban. Ilyenformán bizonyosodott Mórica József bűnrészessége. Mórica a terhelő bizonyíték sulya alatt nem is tagadott tovább. A beismerő vallomás után Mórica Józsefet azonnal őrizetbe vették és ma a betörőbanda többi tagjaival átkísérik az ügyészségre.

A gazdasági leromlás elől Amerikába menekült egy ismert aradi kereskedő

Iritz Béla festékkereskedő tegnap elindult a tengerentúltra — Családját is kiviszi, ha egzisztenciát teremtett magának

Az évek óta tartó gazdasági válság ciklonjának utját tönkrement, elsepert egzisztenciák szegélyezik. Ma talán még többen, mint máskor, igyekeznek menekülni ebből a fergegéből, megmenteni, amit még lehet, mielőtt még mindenük elvész: kivándorolni, szerencsét próbálni. Addig, amíg régebben a kivándorlók között túlsúlyban voltak azok, akik két karjukon kívül más vagyonnal nem rendelkeztek, most egyre szaporodnak azoknak a száma, akik megalapozott egzisztenciát hagynak itt, mert attól tartanak, hogy megintatja azt is az egyre súlyosbodó gazdasági válság.

Arad egyik régi, tekintélyes kereskedője, Iritz Béla indult el tegnap Aradról a tengerentúltra, hogy ott új egzisztenciát alapítson magának és ha ez sikerül, magával vigye családját is. Több mint egy évtizeddel ezelőtt jött Iritz Béla Aradra, ahol a volt Lázár Vilmos-uccában festéknagykereskedést nyitott. Az üzlet csakhamar fellendült, egyike lett Arad egyik legjobban menő hasonló üzleteinek. Amikor aztán a dekonjunktúra korszaka következett, Iritz Béla üzlete is megérezte a változott viszonyokat. Bekövetkezett az, ami manapság annyi vállalatnál és cégnél szinte már kaptafaszerűen beszokott következni: Iritz Béla is megkezdte a leépítéseket. Elbocsátotta a segédek egy részét. A munkaerők leépítése után pedig csakhamar az üzlet leépítése következett. Iritz Béla beszüntette a nagybani eladást és üzletét csak detailban folytatta.

Az Aradi Közlöny munkatársa ma felkereste Iritz Bélánét, aki férje kivándorlásáról a következőket mondotta:

— Az uram tegnap délután a két óra 25 perces gyorsal indult el Budapest felé, hogy onnan folytassa utját a tengerentúltra. Budapestben csak néhány napig marad és november tizedikén Hamburgból a „Monte Pascaval“ hajóval indul Porto Allegrebe, egy mintegy háromszázézer lakosú braziliai városba. Férjem egyik öccse már évek óta kint él Braziliában, ahol mint tisztviselő van egyik vállalatnál alkalmazásban. Porto Allegreben az uram megkísérel új egzisztenciát teremteni magának és ha ez sikerül neki, akkor eladjuk itteni üzletünket és egyik lányommal együtt, aki kozmetikát tanul, én is utána megyek. Másik lá-

nyom pedig itt marad, mivel a közeljövőben tartja esküvőjét. A kivándorlásra a jelenlegi gazdasági viszonyok miatt határoztuk el magunkat. A kiadások egyáltalán nem voltak arányban a bevétellel és ennek illusztrálására talán csak azt jegyzem meg, hogy *ma is ugyanannyi adót fizetünk, mint négy évvel ezelőtt*, amikor még nyolc segéddel dolgoztunk és nagybani elárúsítást folytattunk.

A közismert kereskedő barátjai és ismerősei bizonyára sajnálattal veszik tudomásul a család kivándorlását.

Színház — Irodalom — Művészet

Aranyóra

Szép Ernő mesejátéka 10 képben. Bemutatta vasárnap este az aradi Magyar Színház drámai együttese.

Az aranyórát, amelyet elrabolt tőlünk a mai élet cinikus élethajszája, többé már nem pótolhatja semmi. A régi jó békeidőki becsületes polgári ideológiáját, szolid erkölcsét felőrlik a háborúutáni élet új életkrízisei, amelyet a megváltó halálig sem érthet meg a becsületes munkában megöszült aranyozó-mester, akinek leánya hiába hozza meg romlásba hulló ifjúságának nagy mártír-áldozatát, az aranyóra mindörökké elveszett.

Valóban a mese egyszerű eszközeivel ad tiszta irodalmi élményt Szép Ernő színpadi műve, amelynek spontán hatását még egyes, gyakran tulkarakterizált jelenetei sem bírják lerontani. Az aradi bemutató előadásán a darabnak ezt a mesejáték-szerű, halk líráját érzékeltetni tudta a rendező, akinek értékes színeszi kvalitásait is csak most volt alkalmunk egységesen megrajzolt szerepében megismernünk. Tóth Eleknek — akiről e kettős minőségében szó van — teljes, maradéktalan sikert hozott az öreg aranyozómesternek az élettel szemben elbukó alakja: kitűnő maszkját megragadó művészi erővel elevenítette valósággá. Bárdy Teréz ez alkalommal a számára több lehetőséget nyújtó szerepben igazolta előbbi megállapításainkat: tehetsége eljegyezte már őt az elkövetkezendő nagy sikerekkel. Játékának tiszta hangjaira fel kellett gyakran figyelni. Tasnády és Stoll neveit kell külön feljegyeznünk még a bemutató győzelmi listáján: előbbi többször birkózott eredménnyel szerepének erejét meghaladó nehézségeivel, mint eredménytelenül, utóbbi karakterisztikus kabinetalakot adott. Nyerges, Jávör és Balázs alakításai stílusosan illeszkedtek bele az előadásba, amelynek — ezúttal sajnos — aránylag mulkevés nézője volt. (jg.)

* Az aradi Városi Színház heti műsora. Kedden, november 3-án este 8 és fél órakor: Feketeszaru cseresznye. Nyolcadszor. A drámai társulat bucsuja folytat az évadban utoljára. Bérletszünetben. Sorozatszám 15. — Szerdán, november 4-én este 8 és fél órakor: Harry Liedtke személyes fellépése a legelsőrangú berlini színtársulat élén. Színrekerül: Eszményi férfi. — Csütörtökön, november 5-én este 8 és fél órakor: Tábori Emil budapesti „Kiskomédia“ társulatának vendégjátéka. Sebő Miklós fellépésével. — Pénteken, november 6-án este 8 és fél órakor: Tábori Emil „Kiskomédia“ vendégtársulatának bucsujátéka. Teljesen új műsorról. — Szombaton, november 7-én délután 4 órakor: Gyermekelőadás. Nagyon olcsó mozi-helyárrakkal: Az a huncut kéményseprő. Ujdon-ság, először. Látványos, énekes, táncos gyermek-operette. Nagyon olcsó mozi-helyárrakkal. Sorozatszám 19. — Este 8 és fél órakor: Victoria. (Az operette-együttes bemutatkozása). Zöldhelyi Anna, Major Kató, László Andor, Felhő Ervin fellépésével. Bérlet 4 számú A. Sorozatszám 20. — Vasárnap, november 8-án délután 5 órakor: Tom

A Marmoroseh-bank betéteseivel védelmet kérnek a kormánytól

Követelik a bank igazgatóságának vagyoni felelősségét.

Bucurestiből jelentik: Tegnap délelőtt a Banca Marmorosch, Blank & Co. betéteseivel izgatott hangulatu értekezletet tartottak, melyen több szenvedélyes felszólalás után elhatározták, hogy küldöttséget menesztenek a kormányhoz, amelytől védelmet kérnek a betétesek tizezrei számára. Követelni fogják, hogy a bank igazgatósági tagjai teljes vagyoni felelősséggel álljanak szemben a bekövetkezett fizetési zavarokkal.

és Társa, operette-repriz. (Mérsékelt délutáni helyárrakkal). Sorozatszám 21. — Este 8 és fél órakor: Lámpaláz. Operette-ujdon-ság, először. Az utóbbi évtized legmulatságosabb, legragyogóbb operettje. Az európai operettszínpadok legnagyobb sikerű szenzációja. A legmodernebb táncattrakciók. A legbrilliansabb zene, a legmulatságosabb szöveg, pazar kiállítás. Zöldhelyi Anna, Major Kató, László Andor, Jávör Alfréd, Stoll Béla, Felhő Ervin, Borsi Margit, Marton József fellépésével. Sorozatszám 22.

Nagy Géza művészi

fényképezés Arad, Bulev. Reg. Maria 8. Olcsó árak!

* A színház igazgatósága felkéri a szelvénybérleteket, hogy esedékes részfizetésüket a színházi irodában fizessék le.

* Tábori Emil „Kiskomédia“ társulatának aradi vendégszereplései. A jóízű humor nagymesterei sorakoznak fel csütörtökön és pénteken az aradi színház színpadán, hogy megkacagtassák Arad gondterhelt közönségét. Aki néhány órára meg akar szabadulni a gondoktól, annak föltétlenül részt kell venni ebben a tömegkacagásban. melyet Tábori Emil és társulata csalogatnak ki a közönségből. Brillians egyfelvonásosok, tánc- és jóízű magánszámok képezik a három órás műsort. Sebő Miklós, a híres rádióénekes úgy csütörtökön mint pénteken legújabb slágerszámait adja elő. A két est gazdag programja iránt már most óriási érdeklődés nyilvánul meg. Jegyek elővételben a színház pénztáránál kaphatók.

* Holnap érkezik Aradra Harry Liedtke, a világhírű filmbonvivő. A nők dédelgetett kedvence, az örökké mosolygó Harry Liedtke szerdán este tartja meg egyetlen estélyét berlini társulatával az aradi színházban. A film némaságából került a köztudatba Harry Liedtke neve. Hangját még nem hallotta az a sok Harry Liedtke-imádó, varázslatos egyéniségét még sohasem volt alkalma élvezni az aradi közönségnek a közvetlen rivalka közelségéből. A kiváló filmbonvivő eddigi utja valóságos diadalut volt. A társulat tagjai: Traute Carlsen, Erika Dernburg, Eva West, Elisabeth Markus, Max Landa, Rudolf Klein-Rogge, Ernst Pittschau, Ernst Schlott. Az előadásra kerülő darabot a német színjátszás kiváló rendezője, dr. Robert Jenő rendezte.

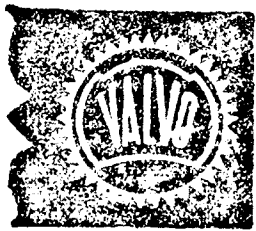
* Conrad Veidt Aradra jön. Delejullám futott végig az aradi közönségen, annak a hírére, hogy Conrad Veidt, a kitűnő német karakterszínész Aradra jön. Természetesen elsősorban a hölgyközönség mozdult meg, amelynek letagadhatatlanul egyik legnépszerűbb színésze, ez a sajtóságos eszközökkel alakító fimművész. Szombaton este a Kulturpalotában tehát nagyszabású művészi esemény készül és ennek jelentős alátámasztója az a körülmény is, hogy Conrad Veidt a bécsi Komedie 12 egyszerű tagjának élén érkezik meg Aradra, akikkel a gall l' esprit lekválőbb képviselőinek, Alfred Savoir-nak az „Er“ című színjátékában lép fel. Tájékoztatásul kell közölnünk, hogy a jegyeket a Sándor Ferenc könyvkereskedés árusítja, azonban tekintettel a nagy érdeklődésre és az idő rövidségére, előjegyzés nincsen és a jegyeket mindjárt meg kell vásárolni, ami egyéb ként is ajánlatos.

Matuska Szilveszter és feleségének drámai találkozása

Budapestben megtalálták a merényletek alkalmával használt vascsőveket.

Bécsből jelentik: Matuska Szilveszternek megengedték, hogy fogadja a feleségét, aki tegnap meg is látogatta a fogházban. A biatorbágyi merénylet feleségét sirva fogadta és percekig nem tudott szóhoz jutni. A merényletről nem volt szabad tárgyalnia és így csak anyagi ügyekről és leányokról beszélgettek. Matuska sirva kért bocsánatot feleségétől, aki előbb váltig hangoztatta, hogy gyermeke miatt és ő miatta sem lett volna szabad tettét elkövetnie. Arra kérte feleségét, hogy mondja meg ügyvédjének, hogy az mindenképpen eszközölje ki feleségének és kislányának névváltoztatását. Amikor férjétől el kellett válni, Matuskáné elájult.

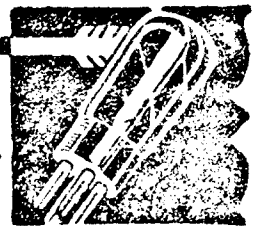
Budapesti jelentés szerint Matuska Szilveszternek a bécsi rendőrségen Schweinitzer rendőrtanácsos és Gennath detektívönök előtt tett vallomását összevetették a budapesti nyomozás újabb adataival és ez most szenzációs eredményt hozott. Megállapítást nyert ugyanis, hogy Matuska nyolc darab vascsővet vásárolt egy váci-uti ócskavaslereskedésben, amelyeknek egyikét használta fel a merényletmél. A többi vascsőveket Matuska az óbudai vasúti állomásnál ásta el és azokat a detektívek meg is találták.

HASZNALJON
RADIÓJÁHOZ
KIZÁRÓLAG

VALVO

LÁMPÁT
AMELY TÖKÉLETES
VISSZAADÁST BIZTOSÍT

Romániai vezérképviselő: B. SEIDMANN, Bucuresti, Bulevardul Maria No. 30.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A külföldi cukor behozatala mellett döntött a kormány gazdasági bizottsága

A cukorrépatermelők árszállítása — Megkezdik a külföldi cukor behozatalára vonatkozó tárgyalásokat

Érdekes jelenség tapasztalható az utóbbi időben Aradon. Egyszerű parasztemberek megjelennek a városban és feltűnően olcsón cukrot kínálnak vételre. Mázsás ételben, 2—3 lejjel a napiár alatt árúsítják a cukrot. Egy előkelő aradi fűszerkereskedő például két mázsa kristály és egy mázsa kockacukrot vett 35,5, illetve 38 lejért kilogrammonként, tehát két lejjel a napiár alatt.

Ennek a különös tünetnek az a magyarázata, hogy az aradi cukorgyár újabb a megyei cukorrépatermelőknél készpénz helyett cukrot ad. Már most mit csináljon a szegény paraszt a rengeteg cukorral? Kénytelen árúsítani, veszélyes, de jogos konkurrenciát csinálva a cukorgyáraknak.

Általános érdeklődést váltott ki gazdasági körökben a kereskedelemügyi miniszternek az a terve, amelyről vasárnapi számunkban megemlékeztünk és amely szerint a miniszter azal akarja a cukor árának leszállítására kényszeríteni a kartellt, hogy leszállítja a cukor vámját és ezzel szabaddá teszi az utat a kül-

földi cukor-előtt. Így tehát a külföldi cukorban versenytársa támadna a romániai gyáraknak. Megemlékeztünk vasárnapi cikkünkben, hogy Vasilescu-Carpen kereskedelemügyi miniszter a kormány gazdasági bizottsága elé kívánja terjeszteni és ennek magatartásától teszi függővé a további lépéseket.

A kormány gazdasági bizottsága ma tartotta meg ülését és azon a kereskedelemügyi miniszter beszámolt a cukorgyárosokkal folytatott tárgyalásairól. Kifejtette a miniszter, hogy annak ellenére, hogy a cukorrépatermelők 10.600 lejről nyolcezer fejre szállították le a répa vagonjának árát, a gyárosok még mindig nem hajlandók választ adni a cukor árának leszállítására vonatkozólag. Hosszas tárgyalás után a gazdasági bizottság felhatalmazta Vasilescu-Carpen, hogy a legrövidebb időn belül, tehát még a közeli napokban kezdje meg a szükséges tárgyalásokat a külföldi cukor behozatalára vonatkozólag. A gazdasági bizottság határozata minden valószínűség szerint nagy feltűnést fog kelteni.

Az ókirályságbeli kisbankok kongresszusa

Memorandum a Banca Nationalához. — Az erdélyi bankok nem vettek részt a kongresszuson

Az Ókirályságban alakult kisbankok szövetsége Bucurestiben gyűlést tartott, amelyen a kisbankok helyzetével foglalkoztak. Az egyre növekvő válság hatásait ecsetelve, az összes résztvevők a Banca Nationalának sürgős segítségét kívánták. A segítség nélkül — hangoztatták a gyűlés előadói — a regáti kisbankok kénytelenek működésüket korlátozni és a hitelezés fokozatos beszüntetésével a betéteket is fokozatosan kifizetni. Ily értelemben fordulniuk a pénzügyi kormányhoz és remélik, hogy a kormány a kisbankok gyors megsegítésével a vidék normális hitelfunkcióját lehetővé fogja tenni.

Amint illetékes helyről értesülünk, az erdélyi bankok nem tagjai a Bucurestiben gyűlést tartott szövetségnek, a bucuresti-i gyűlésen nem vettek részt és nem is képviseltették magukat azon. Az ott elhangzott határozat tehát az erdélyi bankokra nem vonatkozik és az itteni bankok nem foglalkoznak működésük korlátozásának tervével. Az erdélyi pénzügyi körökben a bucuresti-i nagy bankbukás által okozott izgalom már egyáltalán nem érezteti hatását, a kivétek egyre kisebb körre zsugorodnak, sőt a korábban kivett pénzek visszatérése is megkezdődött és a bankélet csaknem a normális keretek között működik.

= A Berkovitz-bankház hitelezői megszavazták a kényszeregyezséget. Bucurestiből jelentik: Ma reggel a Berkovitz-bankház hitelezői megszavazták a bank által kért kényszeregyezséget. A hitelezők, akik a kényszeregyezséget megszavazták, 536 millió lejt és a hitelezők számának 80 százalékát képviselik. A 80 százalék 120 millió lejjel haladja meg a törvény által előírt kvótát.

= A kereskedők és iparosok bemehetnek a minisztériumokba. A kereskedelmi s iparügyi továbbá a pénzügyminisztérium megengedte a kereskedőknek és iparosoknak, hogy naponként délelőtt 11 órától 1 óráig (szombaton kivételével) személyesen beléphessenek a minisztériumok helyiségeibe.

= A Winternitz Jenő elleni csődkérelme ügye a csődbíróság előtt. Winternitz Jenő aradi kereskedő ellen még 1928-ban csődkérelmet nyújtott be az aradi csődbírósághoz Schrotter bécsi, Hoffmann neudorfi, Madarász aradi cég és a Freidorfi Takarékpénztár, amelyben a csőd megnyitását kérték a kereskedő ellen. A csődeljárást azonban felfüggesztették, mert Winternitz Jenő kényszeregyezés megindítását kérte. Később ismét megkérték a csődöt Winternitz ellen, amelyet most tárgyalt a csődbíróság és tekintettel arra, hogy a csődöt kérő hitelezők nem csatlakoztak a többi hitelező nyilatkozatához, melyben hozzájárultak a kényszeregyezési tárgyalásokhoz, a csődkérelmet elutasította. Az elutasításban a bíróság arra hivatkozott, hogy csődöt csak a kényszeregyezési tárgyalások befejezése után lehet megkérni, abban az esetben, ha Winternitz Jenő a kényszeregyezési tárgyalások alkalmával magára vállalt kötelezettségének nem tesz eleget.

= Bankbetétesek Lapja címen új folyóirat jelent meg Kolozsváron. dr. Leitner Mihály szerkesztésében. Mutatványszámot ingyen küld a szerkesztőség: Kolozsvár, Str. Iuliu Maniu 39.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVA
felel.

Csehország novemberi gabonaimportja

A kormány egyenként százezrekkel tartozik az aradi exportőröknek.

A csehszlovák gabona- és lisztbehozatalt engedélyező bizottság mai ülésén felosztotta a november havi behozatali kontingenst, amely hutezer vagon búzából és ötszáz vagon lisztből áll. A búzakontingensből Csehországra 37, Morvaországra 12,5, Sziléziára 4,5, Szlovénzkóra 41 és Ruszinszkóra 5 százalék esik. A bel-földi gabonának a behozott mennyiséghez való kötelező használati arányát a jövőre nézve 1:4 arányban állapították meg, azaz egy vagon bel-földi gabonára négy vagon külföldit lehet behozni. A jelentés csak azt említi meg, hogy a novemberi kontingens legnagyobb részét jugoszláv és román búzára kötötték ki, de hogy a két állam között hogyan oszlik meg az arány, azt nem említi meg. Az amerikai és kanadai búzára négyszáz vagon esik és hatszáz vagonot más államokból fognak fedezni.

Az aradi gabonaexportőrök körében a helyzetet pesszimiztikusan ítélik meg. Most ugyan a cseh kormány újlag kiad bevételi engedélyeket, de az export nem veheti kezdetét, mivel a kormány még mindig nem kezdte meg a kiviteli prémiumok kiizetését. Bucuresti-i telefonjelentés szerint a várakozás és ígéretek ellenére ma sem történtek prémiumkifizetések. Az állam most már az aradi exportőröknek egyenként százezrekkel tartozik, úgy hogy azok most tökehiány miatt nem tudják lebonyolítani üzleteiket. Ennek a helyzetnek a következtében könnyen megtörténhetik az, hogy a jugoszlávok ismét uralni fogják a cseh piacot. Ma egyébként több aradmegyei községből olyan hírek érkeztek, hogy oda módosító rendelet érkezett, amely szerint felveszik a Csehszlovákiába irányuló gabonaszállítmányokat abban az esetben is, ha a fuvarlevélhez nincs mellékelve a bevételi engedély, hanem csak annak számát tüntetik fel a fuvarlevélen. A helyzet még nem tisztázódott, a könnyítést csak egyes községek állomásain alkalmazzák.

Az egész világon emelkedik a buza ára

A világhausse a szovjet megváltozott gabonakiviteli politikájának tulajdonítható.

Budapestről jelentik: A világ minden tájáról befutó jelentések szerint megállapítható, hogy gabona-világhausse van Chikagótól—Constantaig. A határidős buza ára Chikagóban 3 és fél pengővel, míg Magyarországon 18,69 pengővel emelkedett. Angliában rendkívül bizakodó a hangulat és a winipegi tőzsdén remélik, hogy a hosszú idő óta tartó depresszió végét ér. A gabonahousset a szovjet megváltoztatott gabonakiviteli politikájának lehet tulajdonítani, mivel az oroszok most már elméretezett kivitel miatt egyes gabonakészleteket vissza akarnak vásárolni. A housse következtében az amerikai farmerek búzájának értéke néhány nap alatt 320 millió dollárral emelkedett.

= Megkezdte a város a kládovai erdő ronkifájának kitermelését. Az interimár-bizottság egy előbbi határozatának megfelelőleg ma dr. Radu interimár-bizottsági elnök hosszasan tárgyalt az Arad-Hegyaljai Villamosvasút társaság képviselőjével, Stefanescu mérnökkel. A megbeszélés tárgyát a kládovai erdőtelepen heverő ronkifamennyiség elszállításának kérdései képezték. A fát a város vezetősége, minni ismeretes, a munkanélküliek segélyakciója javára kívánja fordítani. Stefanescu mérnök kedvezményes árakat biztosított a város számára a fa-szállítmányok szállításánál.

= A „Consum” legújabb száma a fizetésekre juttott Banca Marmorosch Blank & Co-val kapcsolatban az összes pénzügyi részleteket közli és leírja, hogyan történik a bank ügyleteinek likvidációja. Ezekon kívül az ország összes ipari, kereskedelmi vállalatok és pénzügyi életében beállott újabb változásokat, fizetésekre juttottak, új cégjegyzéseket, közszállítások- és közmunkák kiírását a „Consum”-ban olvashatja. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól: Cluj, Str. I, Maniu 3.

Apróhirdetések

LEVELEZÉS.

Cirkot és cirokmagot minden mennyiségben **vásárolok**

ELEK GYÖRGY seprőgyár
Budapest, VI., Kartács-ucca 22.
Táviratcím: ELEKBESÉN.
Telefonszám: Budapest 921-12.

ALKALMAZÁS.

KÖZÉPKÖRÜ jobb iparosasszony, háztartás minden ágában jártas, hölgy vagy urhoz ajánlkozik, az épeítésben is gyakorlata van. Címeket az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 3690

FIATAL NŐ, házzvezetőni állást keres idősebb urnál vagy kisebb családnál. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 8691

Katonaviselt

mérlegképes **könyvelő** fatüzemi gyakorlatl, minimális fizetéssel állást keres. Oráskönyvelést is vállal. — Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 3698

LAKÁS.

KÜLÖNBEJÁRATU butorított szoba kiadó, v. Mikos Kelemen-ucca 8. 3692

KÉTSZOBÁS uccai lakás konyhával és előszobával azonnala kiadó. Str. Sargana 146. 3693

KÜLÖNBEJÁRATU elegánsan butorított 1 vagy 2 szobás lakást keresek azonnala. — Fürdőszobás előnyben. Címeket „Pontos fizető” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 400

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Caba Bonastuti (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

EGY-KET és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: v. Andrássy-tér 19., a ház-mesternél. 200

KÜLÖNBEJÁRATU cinsosan butorított 1 vagy 2 szobás lakást keresek azonnala. a központban. — Címeket az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 600

EGYSZOBÁS, konyhás lakás 15tőren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadó-hivatalában. 200

Ruhák, kabátok festése és vegyítisztítása új gépekkel a legmodernebb állírtás legszobban a leggyorsabban **Hospodár-nál** Arad, Str. Trolcescu (volt Teleki-ucca) 13.

KÉTSZOBÁ, konyhás I-es emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

Kiadó lakás

Str. Moise Nicoara (Petőfi-ucca) 9-11. 4 szobás, erkélyes, fürdőszoba, parkettás modern lakás azonnala. Bővebbet a háztulajdonosnál. 3694

VÉTEL ÉS ELADÁS.

URADALMI TEJET házhoz szállítunk. Bulov. Carol 36. Jelentkezés a ház-mesternél. 3689

SZEP antique-szekrény eladó, volt illés-ucca 172. 3695

BAROMFIKÉLTETŐ 3000. libatömőgép 350. Versenyen kívül Kovács, Ghiba Birta 16.

FOTELKÉTT, egy ovális kis salonszitt, irasztalt, jó állapotban levőket megvételre keresek. Címeket az Aradi Közlöny kiadójába kérek leadni. 250

JOKARBAN levő nagy ebédlőszönyegert keresek megvételre. Címeket „Kespézn” jellegre alatt az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 3698

GYARI ÉS PERZSASZÖNYEGEK, férfi és női bundák és bundabetések, szőrmadarabok, Berger-fotelek, ebédlő, háló, szalonberendezések, ezüsttárgyak, dísz-tárgyak, koksz és lakályhák, irasztaltok, szélesonok, előszobafali, ebédlő asztal és székek, zongorasék, antik órák, éksze-erek, intarziás és aranyozott csevel tü-örök, fali vitrinek, festmények, mosdó servise, étkező servise, vaságak, fal-tálat, girandok, függönyök storeok, kézi-munkák stb. stb. igen előnyös árban.

SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horla No. 1. (Neuman-paletta)

UJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos Aron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., ház-mesternél.

SÜRGÖSEN KERESK megbízóm ré-szére 3 ajtos dió vagy mahagóni tükrös szekrényt, keleti és helyben készített perzsaszönyegeket, ezüst tárgyakat, sek-tereteket, komódokat, függönyöket, szőrme bundákat, vitrineket, könyvszekrényeket, dísz-tárgyakat, márkás porcellánokat. — Kivánatra házhoz is megyek. SALGONÉ bizományi üzlete, Strada Horla 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1100

KITÜNO, jókarban levő 2 Hltres vas-hordók eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 200

Utasainkat és ügyfeleinket
szívesen fogadjuk, hogy aradi fiókunk meg-szünetelés folytán minden felvilágosításért és információért utasainkat illetőleg (Eszak-, Dél-amerika, Kanada, Kéjratások stb., valamint egyéb ügyekben is a

Hamburg - Amerika - Linie
S. A. R.
központjához TIMISOARA, Str. Mery 2. fordulni sziveskedjenek. Írásbéli megkeresé-sekre rögtön válaszolunk.

Hamburg-Amerika-Linie S. A. R.
Dir. Gen. L. H. Lazarowitz.

Legelőcsőbb tűzifa
Legjobb minőségben

AUFRIEHT-fatelepen
Strada Mărăești végén.

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sar-kánál azonnala kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

Nagy üzlethelyiség
főtéren, a Minorita-templommal szemben
azonnalra kiadó.

Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 250

KÜLÖNFÉLEK.

ELADÓK: ágybetét, könyvszekrény, író-asztal, esetleg complet férfi szoba, kito-gásalan háló új matracokkal. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 500

Eladó aradi házak!

Üzletház keramittos uccában, vegyes-kereskedés berendezésével, pékműhely, lakás, kerttel, 180.000 lejért.

Magasföldszintes bérház több uccára nyíló a szerb templom közelében, 1x3, 3x1 szobás lakásokkal, 275.000 lejért.

Magánház a v. Határ-u. mellett 2 la-kásra osztható 5 szoba, fürdőszoba, üve-gezett veranda, nagy pince, elválaszt-ható telek üzleti célokra alkalmas he-lyiségekkel, 325.000 lejért.

Uj villaépület forgalmas fővonalon, fél emeleti 4 szoba, elő, fürdő, cselédszoba, terasz, 2 szobás szuterén lakással, 350 ezer lejért.

Magánház a v. Batthyány-u. közelé-ben 5 szoba, fürdőszobás lakás, fedett kapubejárattal, 375.000 lejért.

Sarok üzletház aszfaltos, vízvezetékes uccában, fűszerüzlet, korcsma 2x3 szo-bás lakás, nagy pince, kuglizóval 400 ezer lejért.

Adómentes ház a belvárosban, par-kettás, cserépkályhás 2 szoba, elő, für-dőszoba, pince, udvari 4x1 szobás la-kással, 415.000 lejért.

Alápinézett magánház a v. Kosuth-ucca mellett 4 szoba, fürdőszoba, zárt folyosó, műhely udvari 2 szobás épü-lettel, 480.000 lejért.

Uj magánház a főtértől néhány lé-pésnyire 5 szoba, fürdőszoba, fedett ka-pubejárattal, 575.000 lejért.

Háromlakásos ház a főposta környé-kén 1, 2, 3 szobás lakásokkal, 650.000 lejért.

Nagy bérház a vasutállomás közelé-ben, 3 épület, 14 bérlo, 108.000 jövede-lemmel, 780.000 lejért.

Emeletes bérház a vasut közelében, 20 lakás, üzlet műhelybérlo, 197.000 jö-vedelemmel, 1 millió lejért (650.000 lej-jel átvehető.)

Emeletes üzletház a belvárosban, für-dőszobás lakások, 205.000 jövedelem-mel, 1.400.000 lejért.

Emeletes bérház a v. Széchenyi-u. közelében több 2, 3, 4 szobás modern lakás, 243.000 lej jövedelemmel, 1 millió 700.000 lejért.

Kétemeletes üzletház a főtér mellett, 2, 3, 5 szobás lakások, 4 üzlethelyiség, 260.000 jövedelemmel, 2.250.000 lejért.

Megbízásalm vannak: a város külön-böző részén 110, 130, 170, 250.000 lej-től 6 millió lejig minden igényt kielégítő magánház, üzletház, tőkebefektetésre alkalmas, biztos jövedelmet nyújtó bérházak eladására.

PETRÁN-ÜGYNÖKSÉG Arad, Piata Av ram Iancu (Szabadság-tér) 16.

Magánház

minden kényelemmel ellá-tott, 7 szoba, téli verandá-val, parkettázva, alapincözve, parkirozott udvarral, **eladó**. Str. Seminarului (Sina-ucca) 4.

Rádió műsor.

— Románai időszámítás. — **KEDD, NOVEMBER 3.**

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Motzoi-zenekar: könnyű és román zene. 20.40. Gramofon. 21. Rádiózenekar. 21.45. Crotzoju operaénekesnő estje. 22.05. Rádiózene-kar. — Budapest. 10.15. Hangverseny. 1. Déli harang-szó. 1.05. A Mándits szalonzenekar hangversenye. 4.30. A „Tündérvásár” meseórája. 6. „A függöny lezöndi”. 6.30. Komióssy Emma magyar nótákat énekel Tom Árpád és cigányzenekarának kíséretével. 7.30. Francia nyelvoktatás. 8. „A magyar katonapillóták szerepe a világháboruban”. 8.30. A Vakok „Homercs” női és ve-gyeskarának hangversenye. 9.30. Márkus Emilia és Gál Gyula előadóestje. 10.45. Hangverseny. 11.50. Ma-gyari Imre és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 12.30. Brunner-zenekar. 13.40. Gramofon. 18. Nemzetek zenéje. 20. Meyerbeer: Hugenották c. ope-rája. 23.40. Bauer-zenekar. — Belgrad. 12.05. Rádióze-nekar. 13.05. Gramofon. 17. Gramofon. 18. Dudaszó. 18.30. Rádiózenekar. 21. Gítár. — Langenberg. 18. Szó-rakoztató zene. 21.15. Hubertus-hangverseny. — Mila-no. 18. Gramofon. 20.15. Könnyű zene. 20.45. Gramo-fon. 22. Szimfonikus hangverseny. — Pozsony. 23.20. Cigányzene. — Prága. 19.25. Német H. és Wetle-Bár-kány Irma (Berliu) éneke, kevéssé ismert német ro-

mantikusokból. 20.20. Mandoljn- és gitárverseny. 22. Rádiózenekar. 23.20. Kávéházi zene. — Róma. 18.30. Ének- és zenekari verseny. 21.10. Gramofon. 22. Hang-verseny Albini csellóművész közreműködésével. — Varsó. 17.40. Délutáni zene. 18.35. A filharmonikusok hangversenye. 24. Könnyű- és tánczene.

SZERDA, NOVEMBER 4.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Rendőzenekar. 20.40. Gramofon. 21. Poolermann Aurélia hegedűművész nő hangversenye. 22.15. Bonis csellóművész játéka. — Budapest. 10.15. Az Országos Postászenekar hangver-seaye. 13. Déli harangszó. 13.05. Gramofonhangver-

AZ UJSÁG
folytatólagosan közli a legizgal-masabb amerikai regényt:
AL CAPONE VALLOMÁSAIT.

AZ UJSÁG
minden tözsdében és hirdaparusi-tóhelyen kapható. Egyes szám ára:
hétköznapi 16 fillér
vasárnap 32 fillér

seny. 5. A Magyar Cserkészszövetség műsoros elő-adása. 6. Liszt Ferenc és Pest. Jeszenszky Sándor elő-daása. 6.25. Szalonzenekari hangverseny. 7.30. Olasz nyelvoktatás. 8. Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye. 9. Szülők és tanárok, család és iskola. Ady Lajos előadása. 9.30. Horváth Attila emlékest. Ze-nekart vezényli Dohnányi Ernő dr. Majd: Rácz Béla és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 12.30. Geiger zenekar. 13.40. Gramofon. 14.10. Gramofon. 18. Winternitz zenekar. 20.45. A bécsi szimfonikus zene-kar Askenase zongoraművész közreműködésével, 21.40. Falusi játék zenével. Közvetítés Grácból. — Belgrad. 12.30. Gramofon. 13.05. Rendőzenekar. 17. Gramofon. 18. Nemzeti dalok. 18.30. Primorjac énekes estje. 22. Rendőzenekar. 23.20. Petrovics zongoraművész hang-versenye. — Berlin. 17.30. Szórakoztató zene. 19.20. Beethoven-hangverseny. Utána 0.30-ig berlini tüztöltő-bál közv. — Hamburg. 17.30. Mendelssohn művek. 23.30. Tánczene. — Heilsberg. 17.45. Teazene. 19.55. Háfta-és csellózene. 21. Dalok. — Langenberg. 18. Szórakoz-tató zene. 21. Floridai négerek tánczenéje. Gramofon. 21.45. Szimfonikus hangverseny. 24. Kávéházi zene. — Pozsony. 13.35. Rendőzenekar. 19. Magyar óra. 1. Be-nyovszky: A szlovákiai magyar színházi fejlődés tör-ténete. 2. Kovács: Hív a Föld. 19.30. Puccini: „Turan-dot” c. operája. — Róma. 18.30. Ének- és zenekari ver-seny. 20.50. Gramofon. 22. Nagy Osz hangverseny a nemzeti ünnep alkalmából